

ALEKSANDER NOWORÓL KONSULTING

30-348 Kraków, ul. Chmieleniec 37/27, tel./fax: 12 263 63 33
<http://www.noworol.eu>, e-mail: konsulting@noworol.eu

Lokalny Program Rewitalizacja Miasta Bierunia

na lata 2015-2020

Załącznik nr 1

Raport z konsultacji społecznych

Bieruń, grudzień 2015

Spis treści

Spis wykresów.....	3
Spis tabel	4
Wprowadzenie	5
Raport z pogłębionego wywiadu grupowego w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia.....	6
Raport z badania ankietowego w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia	14
Struktura badanych	15
Jakość życia w mieście	18
Obszary problemowe	36
Obiekty problemowe.....	39
Wizytówka miasta i miejsce z dobrą atmosferą	40
Identyfikacja pomysłów i potrzeb inwestycyjnych.....	41
Badania – wnioski	48
Sprawozdanie ze spotkania warsztatowego dla beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców LPR.....	50
Sprawozdanie z debaty publicznej	51

Spis wykresów

Wykres 1 Podział pozyskanych ankiet ze względu na formę badania	15
Wykres 2 Udział badanych ze względu na miejsce zamieszkania – w Bieruniu lub poza miastem	15
Wykres 3 Udział mieszkańców Bierunia ze względu na okres zamieszkiwania w mieście.....	16
Wykres 4 Udział ankietowanych ze względu na wiek	16
Wykres 5 Udział badanych ze względu na status zawodowy	17
Wykres 6 Udział badanych ze względu na wykształcenie	17
Wykres 7 Ogólna ocena jakości życia w mieście - wskazania.....	18
Wykres 8 Czy Bieruń się rozwija? – wskazania	19
Wykres 9 Ocena stanu środowiska przyrodniczego i powietrza w mieście - wskazania	20
Wykres 10 Ocena ogólnego poziomu utrzymania przestrzeni publicznych miasta - wskazania.	21
Wykres 11 Ocena stanu terenów zielonych (parki, place zabaw, skwery, zieleńce) - wskazania.....	22
Wykres 12 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających - wskazania.....	23
Wykres 13 Ocena stanu zabytków w mieście - wskazania	24
Wykres 14 Ocena lokalnego rynku pracy (dostępności miejsc pracy w mieście) - wskazania.....	25
Wykres 15 Ocena możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu - wskazania.	26
Wykres 16 Ocena poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (przestępczość, chuligaństwo, niszczenie mienia) - wskazania.	27
Wykres 17 Ocena stanu dróg i obiektów drogowych (mosty, wiadukty, itp.) w mieście - wskazania.	28
Wykres 18 Ocena bezpieczeństwa drogowego - wskazania.	29
Wykres 19 Ocena dostępności do edukacji - wskazania.	30
Wykres 20 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie kultury - wskazania.	31
Wykres 21 Ocena dostępności usług w zakresie opieki zdrowotnej - wskazania.	32
Wykres 22 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji - wskazania.....	33
Wykres 23 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego (komunikacji publicznej) - wskazania.	34
Wykres 24 Rekomendacja Bierunia jako miejsce zamieszkania.....	35
Wykres 25 Częstość udzielonych odpowiedzi w zależności od kategorii obszaru.	37
Wykres 26 Ilość udzielonych odpowiedzi w zależności od kategorii obszaru - pomysły, inwestycje w danym terenie.	41
Wykres 27 Pomysły na działania w obszarze: Niebezpieczny.....	43
Wykres 28 Pomysły na działania w obszarze: Zaniedbany.....	44
Wykres 29 Pomysły na działania w obszarze: Biedny	45
Wykres 30 Pomysły na działania w obszarze: Zamieszkały przez osoby starsze	46
Wykres 31 Pomysły na działania w obszarze: Wymagający zagospodarowania.....	47
Wykres 32 Pomysły na działania w obszarze: Zanieczyszczony	48

Spis tabel

Tabela 1 Obszary problemowe na terenie Miasta – zestawienie wskazań uczestników wywiadu grupowego	12
Tabela 2 Ogólna ocena jakości życia na obszarze miasta ze względu na wiek.....	18
Tabela 3 Wskazania badanych dotyczące opinii na temat rozwoju Bierunia ze względu na czas zamieszkiwania w mieście.	19
Tabela 4 Ocena stanu środowiska oraz powietrza ze względu na wiek.	20
Tabela 5 Ocena ogólnego poziomu utrzymania przestrzeni publicznych miasta ze względu na okres zamieszkiwania na terenie Bierunia.	21
Tabela 6 Ocena stanu terenów zielonych ze względu na wiek badanych.	22
Tabela 7 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.	23
Tabela 8 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających ze względu na czas zamieszkiwania w mieście.	24
Tabela 9 Ocena lokalnego rynku pracy (dostępność miejsc pracy w mieście) ze względu na status zawodowy badanych.	25
Tabela 10 Ocena możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu ze względu na status zawodowy badanych.	27
Tabela 11. Ocena poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (przestępczość, chuligaństwo, niszczenie mienia) ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.....	28
Tabela 12 Ocena stanu dróg i obiektów drogowych (mosty, wiadukty, itp.) w mieście ze względu na czas zamieszkiwania badanych	29
Tabela 13 Ocena bezpieczeństwa drogowego ze względu na wiek badanych	30
Tabela 14 Ocena dostępności do edukacji ze względu na poziom wykształcenia	31
Tabela 15 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie kultury ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.....	32
Tabela 16 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie opieki zdrowotnej ze względu na wiek badanych.....	33
Tabela 17 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji ze względu na wiek badanych.....	34
Tabela 18 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego (komunikacji publicznej) ze względu na wiek badanych.	35
Tabela 19 Polecenie Bierunia innym osobom do zamieszkania ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.	36
Tabela 20 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za niebezpieczne.	37
Tabela 21 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zaniedbane.	38
Tabela 22 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za biedne.	38
Tabela 23 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zamieszkałe przez osoby starsze.	38
Tabela 24 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za wymagające zagospodarowania.	38
Tabela 25 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zanieczyszczone.	39
Tabela 26 Najczęściej wskazywane obiekty problemowe wymagające interwencji.....	40
Tabela 27 Najczęstsze wskazania miejsc/terenów uznanych za wizytówkę miasta.....	40
Tabela 28 Najczęstsze wskazania dla miejsca z pozytywną atmosferą.....	41

Wprowadzenie

Władze Miasta Bierunia przystąpiły do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia. Konieczność opracowania nowego LPR wynika z następujących przesłanek:

- Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020. Obecny okres programowania 2014 – 2020 posiada inną strukturę wsparcia rozwoju regionalnego przez Komisję Europejską i Rząd Polski. Program Rewitalizacji powinien być więc dostosowany do aktualnego systemu wsparcia odnowy i ożywienia obszarów zdegradowanych.
- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na podstawie aktualnej diagnozy. Zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r.¹ niezbędnym elementem procesu delimitacji granic obszaru rewitalizacji jest sporządzenie aktualnej diagnozy danego terenu oraz analizy dotyczących go problemów społecznych.
- Rola kwestii społecznych w rewitalizacji. W nowej polityce rewitalizacyjnej UE i państwa szczególny nacisk kładzie się na działania w sferze społecznej. Kompleksowe działanie ma zapewnić lepsze wsparcie dla rozwiązywania problemów społecznych.

W ramach prac nad diagnozą miasta i delimitacją obszaru rewitalizacji władze Bierunia zdecydowały o przeprowadzeniu konsultacji społecznych. Zgodnie z umową z wykonawcą projektu LPR ich zakres objął:

- Przeprowadzenie pogłębionego wywiadu grupowego z przedstawicielami instytucji i organizacji działających w Bieruniu;
- Przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców, poprzez udostępnienie kwestionariusza w formie tradycyjnej oraz ankietę internetową;
- Przeprowadzenie spotkania warsztatowego z potencjalnymi beneficjentami i wnioskodawcami LPR w związku z naborem wniosków do Programu;
- Prezentacja założeń LPR podczas sesji Rady Miejskiej w Bieruniu;
- Debatę publiczną otwartą dla mieszkańców i zainteresowanych;
- Upublicznienie projektu LPR z możliwością składania uwag.

W trakcie prac nad Programem odbywały się również robocze spotkania zespołu opracowującego projekt LPR z przedstawicielami Urzędu Miejskiego, pod kierownictwem Zastępcy Burmistrza Bierunia Pana Sebastiana Macioła.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r. , MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015 , https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/6107/Wytyczne_dot_rewitalizacji_zatwierdzone_3VII2015.pdf

Raport z pogłębionego wywiadu grupowego w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia

W ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Bierunia, w Centrum Inicjatyw Gospodarczych, ul. Turystyczna 1, 43-155 Bieruń dnia 16.09.2015 r. odbyło się spotkanie w formie pogłębionego wywiadu grupowego, które na zlecenie Urzędu Miasta przeprowadzała firma Aleksander Noworól Konsulting. Bezpośrednim celem badania było uzyskanie informacji, które przyczyniłyby się do opracowania diagnozy sytuacji w kontekście problemów rewitalizacji oraz wsparłyby proces wyznaczania obszarów/terenów kryzysowych na obszarze miasta.

Przedmiotem badania fokusowego były następujące obszary badawcze:

1. pogłębienie i uzupełnienie diagnozy Miasta w zakresie rewitalizacji, szczególnie w odniesieniu do zagadnień trudno mierzalnych metodami ilościowymi, związanych z postrzeganiem warunków życia w mieście, jakością przestrzeni publicznych, oceną trendów, barier i perspektyw rozwojowych (społecznych, gospodarczych);
2. uzyskanie opinii na temat zakresu delimitacji obszaru rewitalizacji.

Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele szeroko rozumianej administracji publicznej i służb publicznych oraz partnerów społeczno-gospodarczych. Dobór uczestników miał charakter celowy ze względu na pełnione przez nich role społeczne i zawodowe. Ich udział w procesie opracowywania programu rewitalizacji jest niezwykle istotny dla pogłębienia analizy i diagnozy sytuacji w Mieście.

W wywiadzie wzięły udział 23 osoby. Większość uczestników stanowili mieszkańcy Bierunia, choć z punktu widzenia celów badania, zdanie osób spoza Bierunia również było cenne, ze względu na inną perspektywę spojrzenia na problemy miasta. Lista uczestników stanowi załącznik do Raportu.

Spotkanie prowadzili: dr Kamila Noworól i dr hab. inż. arch. Aleksander Noworól prof. UJ i UEk w Krakowie, reprezentujący firmę opracowującą projekt Programu.

Wprowadzając zebranych w problematykę wywiadu i oczekiwania wobec uczestników, współprowadzący spotkanie Aleksander Noworól przekazał najważniejsze informacje dotyczące procesu rewitalizacji oraz działań w perspektywie finansowania UE na lata 2014-2020:

- po negatywnych wnioskach Komisji Europejskiej na temat realizowanych projektów rewitalizacyjnych w perspektywie lat 2007-2013, szczególny nacisk w obecnej perspektywie kładzie się na działania o charakterze społecznym (nie zaniebując innych komponentów);
- konieczna jest delimitacja obszaru rewitalizacji, ponieważ rewitalizacji może być poddany tylko wycinek miasta, nie cały jego obszar. Dodatkowo obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% obszaru miasta i na tym terenie nie może mieszkać więcej niż 30% mieszkańców miasta.

Podkreślono także wagę działania i obecności liderów lokalnych, będących łącznikiem między urzędem a mieszkańcami, a także potrzebę szerokiego włączenia różnych grup interesariuszy w proces tworzenia LPR, a następnie współzarządzania rewitalizacją.

Na początku, zgromadzeni zostali poproszeni o wypowiedzi na temat tego: czym jest dla nich Bieruń, jak go postrzegają, jakie miasto ma problemy, jak się żyje w Bieruniu. W trakcie wypowiedzi poruszono wiele istotnych dla miasta problemów, podkreślono także potencjały i zalety miasta. Kwestie problemowe wraz z wypowiedziami można uporządkować wg następujących kategorii:

- Miejsca wymagające interwencji – os. Homera.

Uczestnicy spotkania zasygnalizowali problemy społeczne, które mają miejsce na osiedlu Homera, przede wszystkim w kontekście braku zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży: „*Chciałbym zwrócić uwagę na jedną kwestię społeczną, która gdzieś się nasuwa w Bieruniu, że występuje problem społeczny. Mamy jedno z takich osiedli mieszkaniowych, które faktycznie... tam ten problem społeczny występuje. Nawet Policja do Rady Miejskiej w Bieruniu zwracała się z prośbą, aby w jakiś sposób zagospodarować czas młodym ludziom z tego terenu, ponieważ te osoby nie mają, co ze sobą robić i jak mają za dużo wolnego czasu, no to niewłaściwie go może wykorzystują i niekorzystnie nawet i dla tego obszaru, po prostu chuliganizm. (...) Na osiedlu Homera.*” Niektórzy wskazywali na niesprzyjającą lokalizację osiedla, ponieważ jest z jednej strony na końcu Bierunia, a z drugiej otaczają je tyskie tereny FIATa: „*Tam się kończy miasto, dalej nie ma po co jechać, bo są pola, a do samego osiedla też nie ma po co jechać... Jeżeli byłoby coś, co przyciągnęłoby mieszkańców spoza Bierunia na przykład, co powodowałoby przepływ ludności, jakąś wymianę, też by się tam zmieniło. Jest tam ogromny potencjał. To nie jest tak, że mieszkają chuligani...*” Uczestnicy wspólnie doszli do wniosku, że osiedle to stało się terenem zamkniętym w sensie odizolowania, jedni nazywali to „*swoiste getto*”, inni uważali, że lepiej będzie brzmiało określenie „*enklawa*”. Padły też stwierdzenia o istniejącym na osiedlu Homera potencjale ludzi, o czym szerzej mówił mieszkaniec i działacz społeczny, pracujący na rzecz osiedla. Zaznaczył on jednak, że istnieje konflikt między mieszkańcami: „*Nikt tak nie zna osiedla Homera, jak ja, ja tam mieszkam 28 lat, od 13 lat współpracuję ze świetlicą, która skupia dzieci, może źle to powiem, z takich trudniejszych rodzin... Zapewniam, że potencjał osiedla Homera, jeśli chodzi o mieszkańców, jest. Są takie dwie różnice, mianowicie ludzie, którzy by chcieli coś z siebie dać, ale hamują ich troszkę ludzie ze wspólnot, którzy uważają, że to oni są największą władzą na osiedlu. Gdy tylko się pojawi grupka młodzieży, gdzieś na klatce, która nie ma się gdzie podziać, zaraz się dzwoni po Policję, po Straż Miejską, gdzie to jest całkowicie niepotrzebne. I robią zebrania, że pogarsza się bezpieczeństwo na osiedlu, natomiast nic się tym ludziom nie daje w zamian, dajmy coś a zobaczymy czy to się polepszy, czy nie*”. Działacz poruszał także kwestię powojkowego obiektu, który mógłby służyć dzieciom i młodzieży i zagospodarować ich czas wolny: „*Od 13 lat próbujemy coś zdziałać i na pewno te dzieci, które przychodzą na świetlice się zmieniają, to ja widzę, ale to jest jeszcze mało. Ze świetlicą sąsiaduje sala gimnastyczna i trzeba tę salę jakoś zagospodarować, mijają kolejne kadencje rady, burmistrzów i dalej się tam nic nie robi. A to jest dosłownie o krok, gdzie te dzieci by się jeszcze lepiej rozwijały, pedagogicznie, sportowo itd.. To by było nie tylko dla dzieci, ale dla mieszkańców. Można by zrobić z tego jakieś potencjalne miejsce, gdzie się można spotykać. Ja nie mówię od razu wszystko, bo to są pieniądze. Na razie zabezpieczyć ten budynek, zrobić z niego potencjalną salę na jakieś zebrania czy coś.*” W tej kwestii udało się poczynić pierwsze ustalenia, dzięki Zastępcy Burmistrza, który poinformował: „*Zleciliśmy trzy miesiące temu ekspertyzę techniczną tej hali, żeby wiedzieć czy do czegoś się nadaje, czy nadaje się do wyburzenia. Była ona wykorzystywana przez wojsko, wojsko wybudowało solidny obiekt i nadaje się do adaptacji*”.

Działacz z osiedla Homera zaapelował do obecnych, aby nie kojarzyć osiedla Homera i zamieszkujących na nim ludzi jedynie negatywnie: „*... nie można wszystkich wrzucać do*

jednego worka, że osiedle Homera, bo tak się mówi w mieście, to jest najgorsze. Nieprawda. Wszędzie są ludzie źli, dobrzy, na całym świecie. Przykro mi, jeśli ktoś mówi, że tam to same bandziory. Bo ja jako człowiek pracujący z tymi ludźmi, nie dam tak powiedzieć.”

- Obecność kopalni i szkody wynikłe z jej działalności.

W krajobraz Bierunia na stałe wpisały się kopalnie. Nie tylko poprzez szyby np. KWK „Piaś”, ale też poprzez trwałe zmiany w terenie. Uczestnik spotkania w tym kontekście powiedział: *„Mi Bieruń kojarzy się (...) jeszcze z dwiema takimi istotnymi kwestiami, takimi bardziej infrastrukturalnymi kwestiami, z **kwestiami zdegradowania**. Zdegradowania pod względem działalności kopalni, działalności eksploatacyjnej kopalni (...)”*. Wg uczestnika jest kilka takich terenów: *„...no to tereny bezodpływowe chociażby, no i te słynne nasze Paciorkowce”*. Problem zauważa także inna mieszkanka: *„historycznie rzecz ujmując na tych terenach gdzie są Paciorkowce, były piękne stawy hodowlane.”*

Wśród uczestników spotkania, były osoby, które mieszkają blisko kopalni i dzieliły się swoimi spostrzeżeniami i problemami odnośnie życia przy tym specyficznym sąsiedzie. Mieszkaniec Granitowej: *„Jestem mieszkańcem części osiedla Granitowej. I na Granitowej można powiedzieć jest kopalnia, mamy ten problem po prostu, że **mamy hałdy z węglem, praktycznie przed oknami**. (...). ...spychy nie spychy, 24 na dobę, cały czas jeden huk, zapylenie niesamowite. Także myślę, że jest to poważna sprawa do rozwiązania, a mamy z tym problem.”* Inna mieszkanka: *„Jestem mieszkanką Bierunia, dokładne moja dzielnica zamieszkania to Ściernie i tam właśnie ten problem najbardziej widać. **Tereny są zdegradowane pogórnico, tak samo przy drogach nie mamy kanalizacji deszczowej, nie ma odpływu. To jest problem, tu jest teren osiadania, nierówne niecki się robią. I to by był największy taki problem tutaj po tych szkodach. Wiadomo, kopalnia jest potrzebna, daje pracę ludziom.**”*

Jak widać, mieszkańcom nie przeszkadza to, że kopalnia istnieje, jednak zależy im na tym, aby zaczęto zajmować się terenami zdegradowanymi, by nie doszło do pogłębienia i nawarstwienia się problemów już występujących.

- Zagrożenie powodziowe.

Mieszkaniec Bierunia, a także Radny Rady Miasta w Bieruniu, wypowiadając się na temat „z czym kojarzy się Bieruń”, poruszył kwestię zagrożenia powodziowego na terenie gminy, która *„została dwukrotnie dotknięta powodzią i to znaczna część”*. Stwierdził także, że *„gmina straciła na atrakcyjności pod tym względem przez zagrożenie powodziowe i przez eksploatację kopalnianą”*. Inny uczestnik apelował, aby tereny zalewowe pozostawić niezabudowane, wtedy nie będzie dochodzić do takich tragedii, gdy rodziny tracą swoje domy i cały dobytek życia: *„Jeżeli chodzi o (...) powódzie, to jest najniższy punkt, jeżeli chodzi o zlewnię Wisły i choćbyśmy nie wiem jak podwyższali wały, to i tak zagrożenie powodziowe będzie. **I to jest ważne, by w planach zagospodarowania przestrzennego, pamiętać o tym, że jest to teren zalewowy. Bo każdy uważa, że najlepiej budować się tam, gdzie jemu pasuje. To jest nieprawda. Trzeba dążyć do tego, żeby jak najmniej budować nowych budynków tych w strefach zagrożenia powodziowego.**”*

W związku z położeniem miasta, zagrożenie powodziowe jest nieuniknione i stanowi jeden z poważniejszych, oprócz szkód górniczych, problemów Bierunia.

- Niedostateczne działania na rzecz osób starszych.

Osoby starsze, biorące udział w wywiadzie grupowym, w swoich wypowiedziach przedstawiały obecną sytuację seniorów w gminie. Oprócz zadowolenia z organizowanych dla nich zajęć: „*co mnie w tej chwili bardzo cieszy, że masa osób z właśnie z osiedla z ulicy Granitowej, Węglowej uczestniczy w naszych spotkaniach emerytów. Właśnie ci starsi, którzy się utożsamiają z naszą częścią Bierunia uczęszczają na zajęcia z Uniwersytetu III Wieku i są bardzo fajną grupą(...)*”, zwracały uwagę na inny, ten bardziej smutny aspekt starości. Jedna z uczestniczek zwróciła uwagę, że młodzież i dzieci, te grupy są bardzo dobrze zabezpieczone, a obecnie wzrasta ilość seniorów, więc jej **brakuje zabezpieczenia osób starszych**. W podobnym tonie wypowiadał się inny uczestnik, reprezentujący starsze pokolenie bierunian: „*Młodzież według mojego osądu, jest dobrze zabezpieczona. Chuligani są wszędzie i zawsze będą. Natomiast rzeczywiście umiejętność nauczania ich korzystania z tego co jest, bo ta infrastruktura dla młodzieży i edukacji naprawdę jest tak rozwinięta, że wg mnie Bieruń jest pod tym względem ponad w 100% procentach. Bo jak się wybuduje to nowe przedszkole, to żyć nie umierać. I tu wracam do tego umierać, bo to jest jedna rzecz która do dnia dzisiejszego nie została zrealizowana, mianowicie dom spokojnej starości, czy jak go tam nazwiemy. I to musi wyjść również w tym opracowaniu, bo ludzi starszych będzie przybywać nie ubywać. Dlatego musi być dla nich zabezpieczenie, bo w tych częściach nazwijmy to tradycyjnie starszych Bierunia, tam jeszcze jest wielopokoleniowe życie. Natomiast w osiedlach, oby nie było tak jak kiedyś, że dopiero po dwóch tygodniach wyważono drzwi, kogoś, bo już wszyscy wyjechali, a on został i został już na zawsze. Także to też trzeba uwypuklić.*”

- Brak rozwoju i zagospodarowania miejsc turystyczno-rekreacyjnych, terenów zielonych.

Niektórzy uczestnicy spotkania, zwracali uwagę na problem braku terenów zielonych, miejsc do wypoczynku i rekreacji. Mieszkanka Zabrzegu wspominała, jak tereny nadrzeczne wyglądały kiedyś: „*(...) mieszkam nad Wisłą, na Zabrzegu jest to najstarsza dzielnica Bierunia Nowego. I tak patrząc z perspektywy Wisły z moich młodych lat, było to zupełnie inaczej, była tam przystań kajakowa, doskonała była tam ta baza turystyczna, której nam w tej chwili w Bieruniu brakuje.*” Inna osoba mówiła o konieczności powstania parku: „*Na pewno brakuje nam, zarówno w jednej, jak i w drugiej dzielnicy jakiegoś uporządkowanego terenu zielonego, w nawiasie parku. Mamy potencjał, są miejsca gdzie to można zrobić, to wszystko rozbija się o pieniądze, ale w przyszłości trzeba...*”

Inny uczestnik braku w infrastrukturze rekreacyjnej, terenów zielonych upatruje w przesuwaniu pieniędzy z takich inwestycji, na inwestycje wyrównujące zapóźnienia cywilizacyjne, spowodowane zawirowaniami historycznymi: „*I następna sprawa, tego czego rzeczywiście w tej chwili w Bieruniu brakuje, to jest terenów zielonych. Ja chciałbym powiedzieć, to trzeba sobie powiedzieć, że myśmy 16 lat pod okupacją, gdzie nic nie robiono, po prostu nie robiło się nic, bo byliśmy peryferyjną dzielnicą Tychów. A że Tychy się w tym czasie gwałtownie rozbudowywały, no i jeszcze pieniądze z tych wszystkich uruchamianych inwestycji brały do centrum, to jest efekt, że najpierw trzeba było zrobić drogi, które jako tako mogły służyć ludziom, drugie trzeba było zrobić kanalizację, gazyfikację itp. Te wszystkie podstawowe rzeczy i na dzień dzisiejszy to nie jest zakończony proces. A ile to kosztuje, to tu są radni, oni wiedzą ile to kosztuje. W tej chwili, jeżeli pokończyłoby się te najbardziej newralgiczne punkty, które stanowią o warunkach życia w tym mieście, to najważniejsze jest zagospodarowywanie terenów zielonych. I my mamy co zagospodarowywać.*”

Uczestnik w swojej dalszej wypowiedzi wskazuje, które konkretnie tereny mogłyby zostać zagospodarowane i promowane turystycznie: „(...) **jest perelka w Bijasowicach**, tylko trzeba ją pokazać ludziom, tam można by było nawet raz w roku turnieje rycerskie robić. Bo to był rzeczywiście taki dwór, który był obudowany dookoła budynkami. Tam są perelki takie, że nawet ładniejsze niż w Malborku sklepienia. Ale nie ma pieniędzy i nie robi się tego. **Dalej Paciorkowce, ile lat już czeka się na to, żeby je zagospodarować.** To był warunek żeby kopalnia mogła składować tam, że zagospodaruje to i udostępni to ludziom. W tej chwili to jest już gminne, i znów trzeba to po prostu uruchomić, żeby nareszcie mogło to służyć całkowicie rekreacji. **Jest cały Łęg do zagospodarowania, do rekreacji i dla turystów. Jest cała dolina Gostynki**, którą można by było ścieżką rowerową połączyć właśnie od Wisły aż do Łysiny praktycznie. (...) Natomiast, jeżeli chodzi o tę część zachodnią, **to takie obiekty jak Grobel, Staw, który z powrotem powstaje, Łysina**, itd. To są obiekty, które naprawdę czekają na zagospodarowanie i wtedy Bieruń będzie naprawdę przyciągał ludzi z tych dużych aglomeracji, nie tylko do pracy, ale również do wypoczynku.”

- Niewystarczająca opieka nad zabytkami.

Głos uczestnika dyskusji, dotyczył między innymi kwestii pamięci historycznej i większej troski o zabytki na terenie Bierunia, które należałoby uratować: „Mamy zabytki i te zabytki są nie zawsze należycie traktowane. Był piękny pałac Sułkowskich na Zabrzegu, (...) w 94 roku całkowicie zniszczony, zburzony piękny obiekt historyczny. Mamy jeszcze dwa takie obiekty historyczne to jest folwark na Bijasowicach, drugi na Solcu. Jeżeli zaniedbamy te naszą odpowiedzialność wobec tych zabytków, to po prostu całkowicie utracimy możliwość przekazywania tej wiedzy, naszym dzieciom, potomnym...” Inny uczestnik, proponował, aby utworzyć coś na kształt szlaku turystycznego i historycznego, który by zachęcał do przyjazdów do Bierunia: „Czym ma być Bieruń? więc ja uważam, że przy takich aglomeracjach jak Oświęcim i Tychy, Bieruń może liczyć tylko na turystykę, historię, którą trzeba pokazywać na wszelki sposób. I znów jest wszystko przemyślane, opracowane – ale pieniędzy nie ma, a warto by było **bieruński szlak turystyczny i historyczny otworzyć, który przyciągnąłby nie tylko na ten Rynek, ale wszędzie indziej też.**”

- Tożsamość Bierunia i problemy własnościowe gruntów.

W związku z rozlicznymi zawirowaniami historycznymi, dotyczącymi między innymi podziału Bierunia, późniejszego włączenia go w granice administracyjne Tychów oraz odzyskania w 1991 roku praw miejskich, ważnym elementem wydaje się tożsamość bierunian. Wypowiedzi uczestników zogniskowano wokół kwestii, czy Bieruń pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzennym jest jednym miastem. Mieszkanca starej części Nowego Bierunia stwierdziła, że *Bieruń jest jednym miastem*. Nieco inny pogląd na ten temat przedstawił obecny na sali Zastępca Burmistrza Miasta Bierunia: „(...) ja mam takie wrażenie, że jest jednak taki podział, ale nie to, co teraz mówimy Nowy – Stary, ten podział jest troszkę inny, stara część Nowego Bierunia jest i ta stara część Starego jest taka śląska. Stara część Nowego Bierunia i zdecydowana większość Starego to jest taka **śląskość od pokoleń**. Natomiast wybudowały się tutaj w pewnym momencie osiedla, nie tylko w Nowym, bo w Starym też; przejeżdżaliśmy osiedle po Fiacie, w Nowym Bieruniu dwa osiedla. Większość tych ludzi to są ludzie napływowi. Teraz to się asymiluje, to już paręnaście-parędziesiąt lat minęło, ale dla mnie to mimo wszystko jeszcze są dwa różne społeczeństwa, chociaż one się przeniknęły i bardzo dobrze, natomiast jeszcze to troszeczkę widać te różnice. Mam wrażenie, że większa część tych mieszkańców starych dzielnic Bierunia jest z Bieruniem żyta.” Inna osoba dodała: „Myślimy, moim zdaniem, już ponad dwadzieścia lat po prostu jak jeden organ, jako jedno ciało, jako jeden Bieruń, wspólny Bieruń.”

Jednakże zaszczości historyczne pozostawiły obecnym mieszkańcom spuściznę w postaci problemów z własnością gruntów, a także związanych z tym problemów społecznych: „*Z osiedlem Homera jest taka sytuacja, że zostało ono przyłączone do miasta 15 lat temu, a wcześniej należało do Tychów. To jest takie niewygodne położenie, zresztą do dzisiaj są tam problemy z działkami, to tam część jest tyska, część bieruńska, nie wiadomo, gdzie można coś zrobić, gdzie nie można. Ale problem był taki, że Tychy traktowały osiedle po macoszemu, bo to było gdzieś tam 10 km dalej, poza Tychami, nikt się tym nie interesował, nie było w ogóle żadnych inwestycji. No i teraz już jest taka dysproporcja osiedla między resztą miasta, że ona jest ciężka do zrównoważenia. Tam potrzebne są na prawdę wielkie nakłady finansowe, ale też jest problem społeczny*”. Przedstawiciel policji dodał: „*Problem osiedla Homera polega na tym, że to jest odziedziczone od Tychów. Jest tam ogromny kompleks hotelowy, który jest niezagospodarowany. Ostatnio nawet chyba był tam pożar. Nie znam struktury własności, czy to jest prywatne, ten pustostan...*”.

Temat osiedla Homera był na spotkaniu poruszany szerzej, niż tylko w kontekście nieuregulowanej sytuacji prawnej działek, dlatego poświęcono mu także osobny punkt raportu.

- Problemy komunikacyjne miasta.

Uczestnicy szczególnie skarżyli się na uciążliwy ich zdaniem ruch kołowy, nasilający się w godzinach szczytu, spowodowany dużą ilością zakładów, fabryk, miejsc pracy. Ich zdaniem, za rozwojem gospodarczym i przemysłowym miasta, nie idzie dostateczny rozwój infrastruktury drogowej, a realizacja trasy „A4” wcale nie rozwiązała ich problemów, tak jak im obiecywano. Mieszkanka starej części Nowego Bierunia: „*Czy można powiedzieć, że Bieruń to zakorkowany ciąg komunikacyjny w określonych godzinach szczytowych? O określonej godzinie nie można po prostu do domu dojechać. Jest zamknięty przejazd kolejowy, więc w tym momencie zamyka się wszystko. Z kopalni, z FIATa wyjeżdżają samochody, z kopalni Ziemowit wyjeżdżają pracownicy, z kopalni Piast wyjeżdżają pracownicy, a w tym czasie jeszcze z kopalni Piast wyjeżdżają towarowe pociągi*”. Jak zaznacza uczestniczka, problem komunikacyjny dotyczy nie tylko terenu miasta, ale także połączeń z innymi miastami: „*I niestety, stojąc o godzinie 7 rano i czekając na jakikolwiek środek lokomocji w kierunku Tychów, to się wdycha do godziny tak w pół do 9, kiedy zaczynają pracować... jak jadę do Katowic, to nie mogę wyjechać*.” Inny uczestnik stwierdził, że dzieje się tak właśnie dlatego, że teren jest dobrze uprzemysłowiony i zasobny w miejsca pracy, co generuje potrzebę dojazdów. Jego zdaniem „*tu to kolejnictwo nasze szwankuje*”. Wcześniej cytowana mieszkanka dodała, że „*Bieruń to brak dworców kolejowych – tylko są budynki*.” Uczestnicy poruszyli problem niedoinwestowanej kolei, a takiego stanu rzeczy upatrują w położeniu – na peryferiach województwa. Wspomniano także lata świetności kolei: „*...lata 70, początek lat 80-tych, gros osób jeździło pociągami i rozładowywane to było, ta ilość osób rozładowywana była komunikacją kolejową. To jest problem Bierunia do tej pory*”. Rozwiązanie obecnej sytuacji upatrywane jest właśnie w rozwoju infrastruktury kolejowej, która tak jak kiedyś, mogłaby i dzisiaj rozwiązać istotny problem komunikacyjny na terenie miasta, uciążliwy dla mieszkańców Bierunia, ale także dla osób tu dojeżdżających do pracy.

Inny uczestnik, reprezentujący starsze pokolenie, stwierdził, że problem z transportem był i pomimo obietnic rozwiązania tej sytuacji, w tym poprzez budowę autostrady, pozostał: „*Ten żal, jeżeli chodzi o transport, o obciążenie drogi i tak dalej, przecież o tym wszyscy wiemy, ale dwadzieścia lat czekamy, mimo że jest zatwierdzone, we wszystkich planach zabezpieczona droga S1, do tego jest również obwodnica Nowego Bierunia, która zaczyna się po prostu pod wiaduktem i prowadzi na Oświęcim, tylko pieniędzy nie ma. Najpierw trzeba*

stadiony w Gdańsku wybudować, a potem S1. Wybiera się takie priorytety, które nie dotyczą ludzi. To jest największa bolączka wg mnie, rozładować DK 44, ona ma być lokalną a nie główną trasą prowadzącą z Krakowa do Wrocławia. Nam wszystkim obiecywano, że jak będzie szybka droga [A4] autostrada to tu się zmieni, kury będą chodzić po tej drodze. Nie, niestety, jeszcze zabija się tam prawie w odstępach ... Bo tam trzeba płacić, to się jeździ dalej tu. Zakładów nie ubyło, tylko właściwie przybyło. To jest problem, który wszędzie gdzie się da trzeba uwypuklić.”

W dalszej części wywiadu dla pogłębienia diagnozy sytuacji i wyodrębnienia obszarów kryzysowych w mieście, posłużono się pracą z planami miasta. Uczestnicy, na rozdanych im mapach Bierunia, zaznaczali obszary, nieruchomości, miejsca, które mają znamiona kryzysowości. Oprócz tego, można było zaznaczać miejsca, które posiadają potencjał rozwojowy, albo w których potrzebna jest interwencja punktowa.

Po analizie otrzymanych informacji uzyskano następujące wyniki:

Uczestnicy uznali za obszar najbardziej problemowy obszar Paciorkowce, które uzyskały aż 13 wskazań. Po 12 głosów uzyskały dwa osiedla Homera i Chemików. Dalej w kolejności wskazywano : Łysina (8), Grobla (7), Borowinowa (6), Granitowa (6), Dworzec Kolejowy (5), Folwark (5), Rynek (5), Projektowany port (4), Bijasowice (3), Warszawska/Wawelska (3).

Po dwa wskazania otrzymały następujące lokalizacje: dawne ogrody PKP, Hodowlana, Kopań, Leśna, Łęg, Mleczna, przejazd Warszawska, przystań kajakowa, Zabrzeg.

Po jednym wskazaniu otrzymały lokalizacje: Gostynka, Kopiec, Mieszka I, Młyn, Nowe centrum, Oświęcimska, przejazd Wawelska, Sucharskiego, Ściernie, Turystyczna, Węgłowa.

Kolejnym elementem spotkania było wskazywanie przez uczestników wg przedstawionych przez prowadzących kategorii, konkretnych miejsc: niebezpiecznych, biednych, zamieszkałych przez osoby starsze, zanieczyszczonych, niezagospodarowanych i zaniedbanych.

Wskazania uczestników w zależności od kategorii, zostały ujęte w tabeli.

Tabela 1 Obszary problemowe na terenie Miasta – zestawienie wskazań uczestników wywiadu grupowego

Kategoria opisująca miejsce	Lokalizacja danego miejsca
Niebezpieczne	DK 44, droga 934, tereny PKP, ogródki działkowe PKP, os. Homera, tunel
Zaniedbane	ul. Ofiar Oświęcimskich, al. Kasztanowców, zabudowania folwarczne Bijasowice, Młyn, ul. Borowinowa, os. Homera, tereny PKP – przedłużenie ul. Barbórki.
Biedne	Os. Chemików, ul. Borowinowa
Zamieszkałe przez osoby starsze	Ogólnie teren miasta, zainteresowanie mieszkańców utworzeniem Domu dziennego i całodobowego pobytu na ul. Borowinowej
Zanieczyszczone	Paciorkowce, ul. Granitowa – hałdy, tereny wokół zalewu Łysina, ul. Mieszka I
Niezagospodarowane	Paciorkowce, os. Homera, teren Nocy Świętojańskiej przy Wiśle

Źródło: opracowanie własne

Rozmowa dotyczyła nie tylko problemów Miasta, ale także potencjałów Bierunia. Dlatego też uczestnicy w swoich wypowiedziach wskazywali także na następujące zalety i potencjały miasta:

- wysokie uprzemysłowienie terenu, duża ilość zakładów pracy, dzięki czemu powiat bieruńsko-lędzki ma najniższe bezrobocie w kraju,
- aktywność osób młodych i starszych,
- dobre usytuowanie Bierunia, blisko dużych miast,
- dobra baza sportowa, kulturalna, edukacyjna, dobre wyposażenie szkół,
- coraz więcej nowych mieszkańców, co świadczy o atrakcyjności Bierunia jako miejsca do życia.

*

Zebrany materiał stanowił ważny element zarówno w ramach opracowywanej diagnozy Miasta i delimitacji obszaru rewitalizacji, jak i w procesie określania celów rewitalizacji.

Na podstawie wywiadu grupowego określić można główne problemy i potrzeby Miasta:

- w zakresie problemów i potrzeb społecznych:
 - potrzebę rozwijania infrastruktury i różnych form aktywizacji dla osób starszych,
 - potrzebę zahamowania procesu izolacji i marginalizacji osiedla Homera, w tym poprzez stworzenie infrastruktury i oferty skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
 - wsparcie dla osiedlania się nowych mieszkańców,
 - podtrzymywanie tożsamości bierunian;
- w zakresie problemów przestrzennych i środowiskowych:
 - zagospodarowanie atrakcyjnych, ale zdegradowanych i zdewastowanych budynków i terenów na cele społeczne, kulturalne i turystyczne,
 - problemy komunikacyjne miasta wymagające rozwoju sieci drogowej (w tym budowy obwodnicy) oraz szczególnie przywrócenia połączeń kolejowych, wraz z rewitalizacją budynków kolejowych,
 - zagrożenie powodziowe i konieczność ochrony przed skutkami powodzi, w tym zapewnienie w planach miejscowych zakazu inwestycji na terenach zalewowych,
 - szkody wywołane działalnością kopalni z potrzebą ich ograniczania i poprawy jakości życia mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalnią,
 - brak parku i miejsc rekreacji przy jednoczesnej potrzebie zagospodarowania terenów zielonych, w tym pokopalnianych, które po rekultywacji i rewitalizacji stanowić mogą atrakcję turystyczną i rekreacyjną Bierunia (szczególnie Paciorkowce),
 - potrzeba uregulowania własności terenów, na granicy Tychów i Bierunia.

Raport z badania ankietowego w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia

Na etapie opracowywania diagnozy dla Programu Rewitalizacji przeprowadzono badanie ankietowe mieszkańców. Jego cele obejmowały:

- diagnozę sytuacji w mieście i ocenę jakości życia oraz sposób postrzegania Bierunia przez respondentów,
- wyznaczenie obszarów i obiektów problemowych, niezbędnych do delimitacji granic obszaru rewitalizacji,
- określenie wizytówki miasta,
- zidentyfikowanie pomysłów, działań i potrzebnych inwestycji.

Ze względu na chęć uzyskania jak najszerszego odzewu ze strony mieszkańców zdecydowano się przeprowadzić ankietę dwutorowo. Do przeprowadzenia badania zastosowano kwestionariusz ankiety papierowej – PAPI oraz wersję internetową. Założono, że ze względu na cel badania, mniej istotne jest zachowanie reprezentatywności grupy badanych, bardziej jak najszersze dotarcie do mieszkańców, osób związanych z Bieruniem w różny sposób, którzy wykazują zainteresowanie sprawami miasta. Zatem także ankiety wypełnione przez osoby nie będące mieszkańcami Bierunia były istotne, pozwalając uzyskać informację z innej perspektywy.

Informacja o przeprowadzaniu badania wraz z linkiem do ankiety w formie elektronicznej była zamieszczona na stronie internetowej oficjalnego serwisu Urzędu Miejskiego w Bieruniu (www.bierun.pl). Dodatkowo na stronie zamieszczono plik z kwestionariuszem, do samodzielnego wydruku, który po wypełnieniu można było złożyć w Kancelarii Urzędu Miejskiego w Bieruniu lub w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Formularz papierowy udostępniony był dla wszystkich zainteresowanych w następujących miejscach:

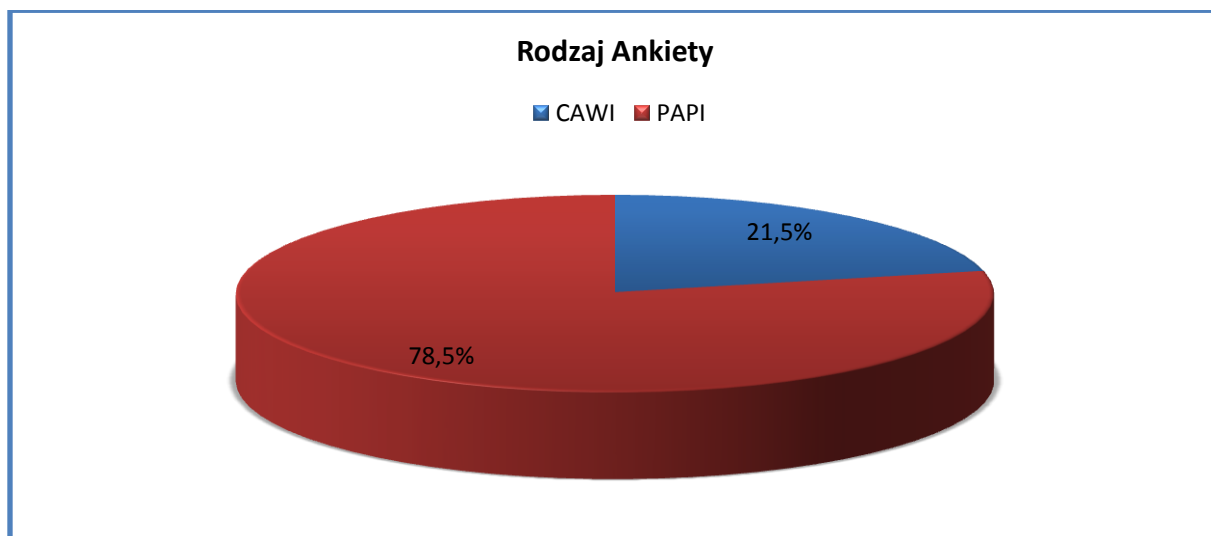
- Urząd Miejski w Bieruniu
- Jednostki organizacyjne (Bieruński Ośrodek Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Edukacji)
- Starostwo Powiatowe w Bieruniu
- Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Chemików i Okolic
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Bieruń
- Stowarzyszenie na Rzecz Osiedla Homera

Badanie trwało dwa tygodnie, do 10 września 2015 roku.

W sumie zwrotnie uzyskano 386 ankiet. Przeważającą ilość ważnych formularzy uzyskano w drodze ankiety w wersji tradycyjnej (PAPI) – aż 303 wypełnionych kart. Natomiast pozostałe 83 ważne ankiety zostały wypełnione w ramach ankiety CAWI (drogą elektroniczną). Uzyskane dane przetworzone zostały za pomocą programu statystycznego SPSS. Zawarte w raporcie tabele są zgodne z wynikami wygenerowanymi przez program.

Struktura badanych

W ramach badania przeprowadzonego za pomocą ankiety papierowej oraz ankiety elektronicznej, wzięło udział 386 respondentów.

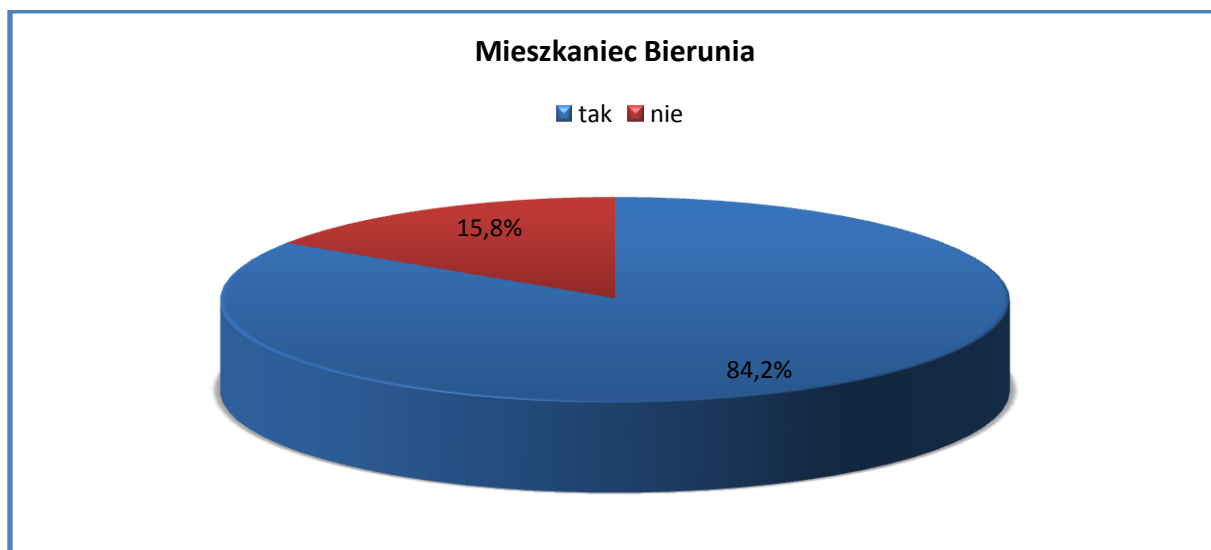

Wykres 1 Podział pozyskanych ankiet ze względu na formę badania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

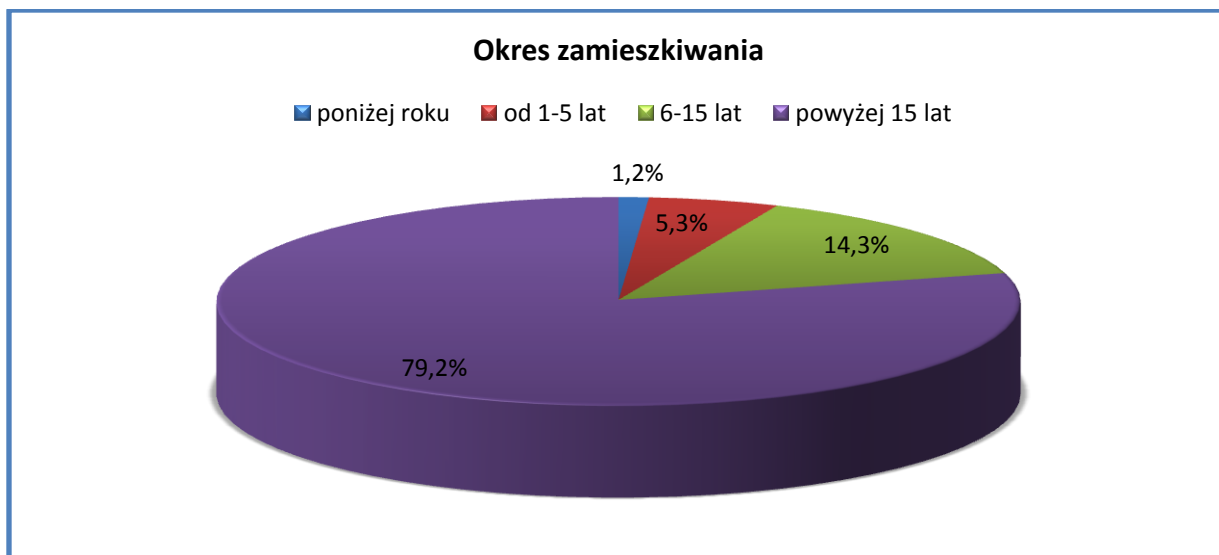
Pod kątem formy przeprowadzonego badania, aż 78,5 % (303) respondentów wypełniło ankietę papierową, natomiast w internetowej wzięło udział 21,5% (83) badanych.

Wśród badanych aż 72,3 % badanych stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni tylko 27,7%. Jednocześnie znacząca większość ankietowanych to mieszkańcy Bierunia, w tym zamieszkujący w mieście od dawna, co pozwala uznać, że mają dużą wiedzę o warunkach życia w Bieruniu.

Wykres 2 Udział badanych ze względu na miejsce zamieszkania – w Bieruniu lub poza miastem

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

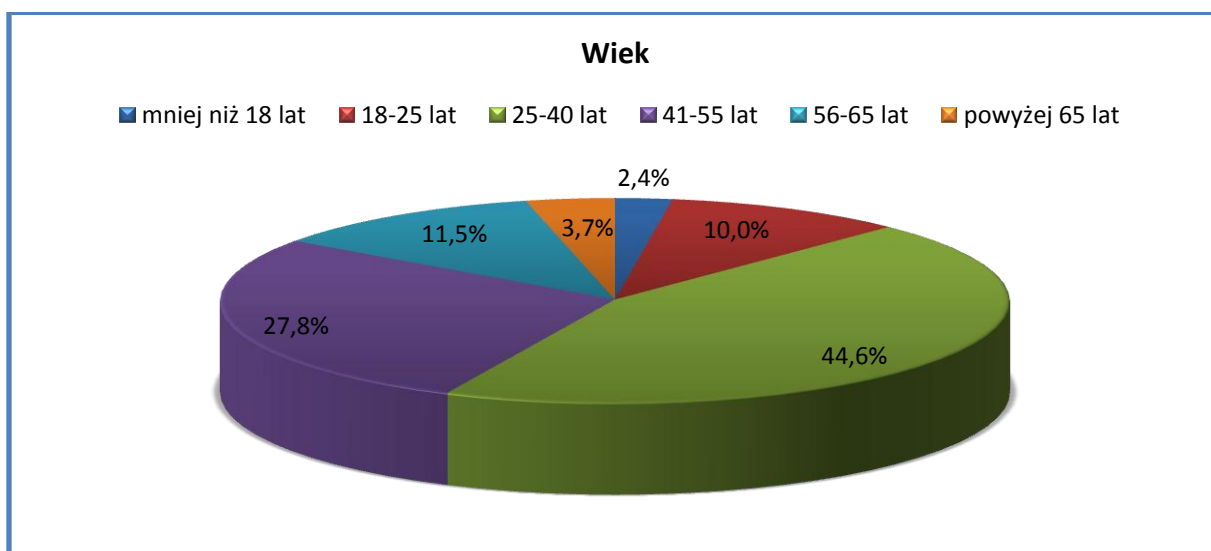

Wykres 3 Udział mieszkańców Bierunia ze względu na okres zamieszkiwania w mieście

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

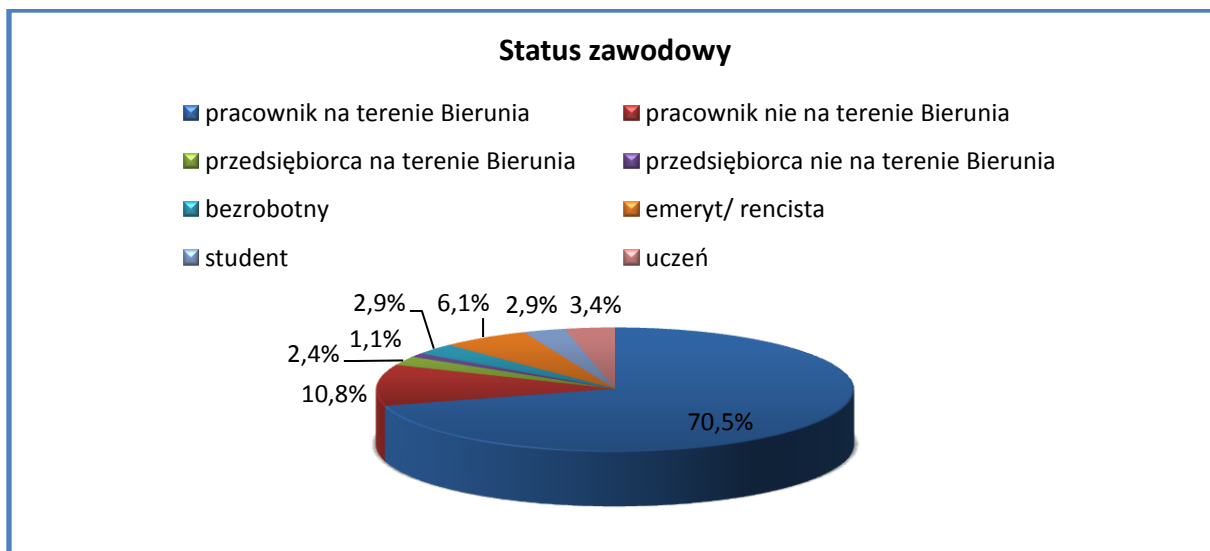
Ankietowani zamieszkujący w Mieście mogli wpisać konkretną lokalizację na terenie Bierunia. Największa ilość badanych deklarujących w ankiecie zamieszkanie na terenie Bierunia, pochodziła z osiedla Chemików.

Osoby, które zdecydowały się na udział w ankiecie to osoby stosunkowo młode i aktywne zawodowo. Blisko połowę stanowili respondenci w wieku od 25 do 40 lat. Najmniej badanych stanowiły osoby powyżej 65 lat (3,7%) oraz poniżej osiemnastego roku życia (2,4%). Ponad 80% badanych pracuje. Większość badanych (70,5%) stanowili pracownicy zatrudnieni na terenie Bierunia, a 10,8% stanowiły osoby będące pracownikami poza terenem miasta.

Wykres 4 Udział ankietowanych ze względu na wiek

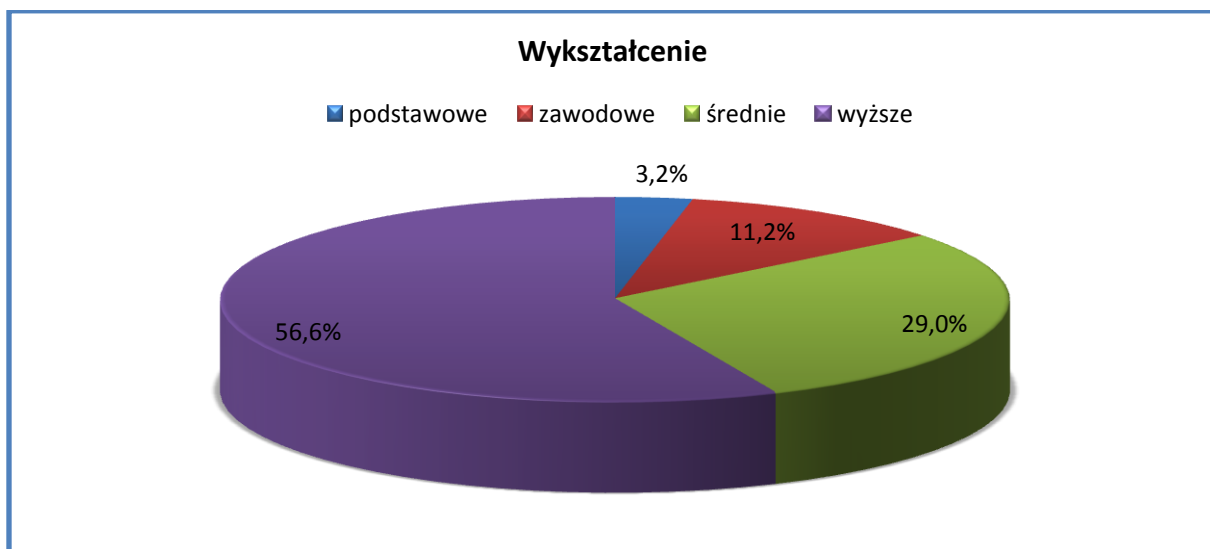
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 5 Udział badanych ze względu na status zawodowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Z wysokim udziałem osób aktywnych zawodowo, łączy się także wysoki poziom wykształcenia badanych. Największą grupę ankietowanych stanowiły osoby posiadające wyższe wykształcenie – 56,6%, wykształcenie średnie – 29%, zawodowe – 11,2% oraz podstawowe - 3,2%.

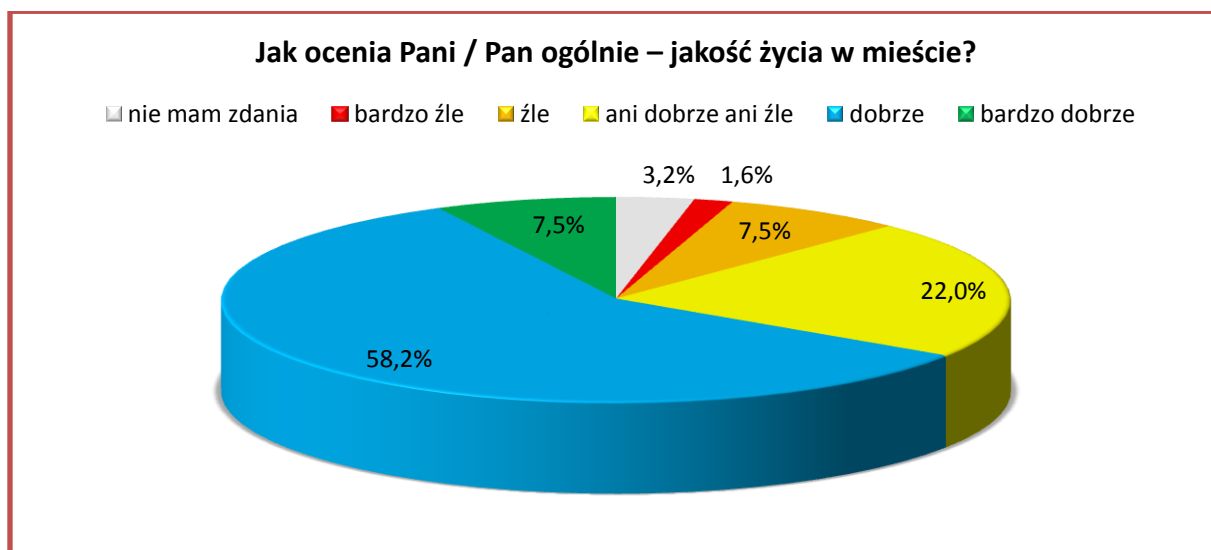

Wykres 6 Udział badanych ze względu na wykształcenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Jakość życia w mieście

Respondenci zostali poproszeni o ocenę jakości życia w Mieście. Poniżej przedstawiono główne wyniki badania.

Wykres 7 Ogólna ocena jakości życia w mieście - wskazania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

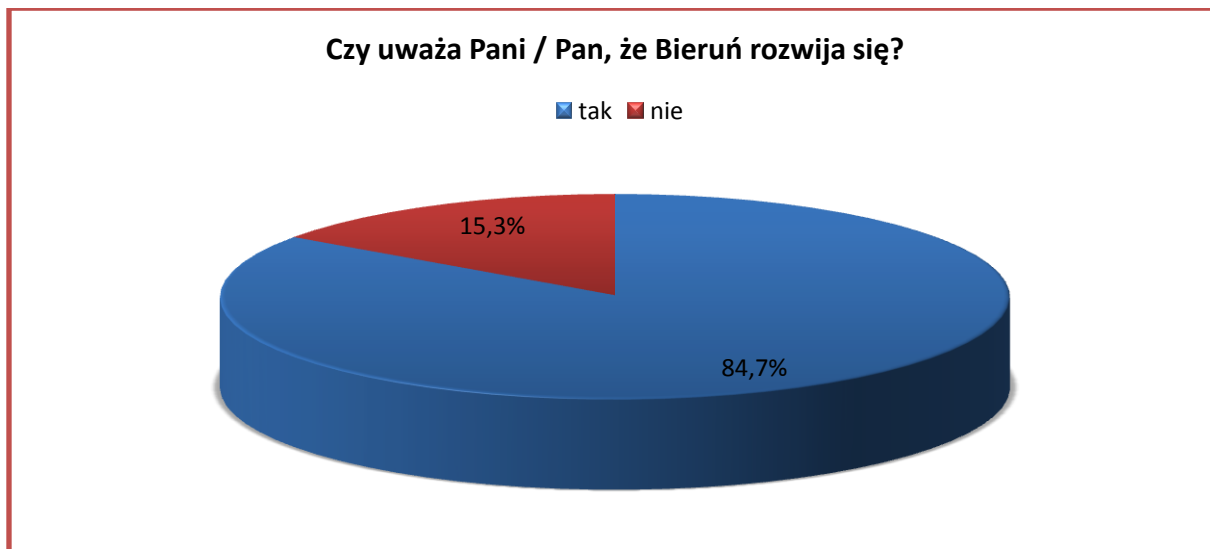
Ponad połowa badanych (58,2%) oceniła jakość życia jako dobrą, a 7,5% jako bardzo dobrą. Natomiast 22% badanych nie miało sprecyzowanej oceny na ten temat. Poniżej 10% ankietowanych oceniło jakość życia jako złą lub bardzo złą. Należy połączyć tę ocenę ze znaczącym udziałem w badaniu osób wykształconych i aktywnych zawodowo oraz młodych.

Tabela 2 Ogólna ocena jakości życia na obszarze miasta ze względu na wiek.

			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan ogólnie – jakość życia w mieście?	nie mam zdania	N	0	1	4	4	2	0	11
		%	0%	2,7%	2,4%	4,0%	4,8%	0%	3,0%
	bardzo źle	N	0	0	1	2	1	2	6
		%	0%	0%	,6%	2,0%	2,4%	14,3%	1,6%
	źle	N	2	0	13	5	6	2	28
		%	22,2%	0%	7,8%	5,0%	14,3%	14,3%	7,6%
	ani dobrze ani źle	N	0	7	38	23	10	4	82
		%	0%	18,9%	22,8%	22,8%	23,8%	28,6%	22,2%
	dobrze	N	4	21	102	60	22	6	215
		%	44,4%	56,8%	61,1%	59,4%	52,4%	42,9%	58,1%
	bardzo dobrze	N	3	8	9	7	1	0	28
		%	33,3%	21,6%	5,4%	6,9%	2,4%	0%	7,6%
Ogółem		N	9	37	167	101	42	14	370
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Biorąc pod uwagę wiek, można zaobserwować, że w każdej grupie wiekowej najczęściej jakość życia oceniano jako dobrą. Im młodsi respondenci, tym wyższe oceny, zaś najgorzej jakość życia oceniają osoby starsze (powyżej 65 r. ż.).

Wykres 8 Czy Bieruń się rozwija? – wskazania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

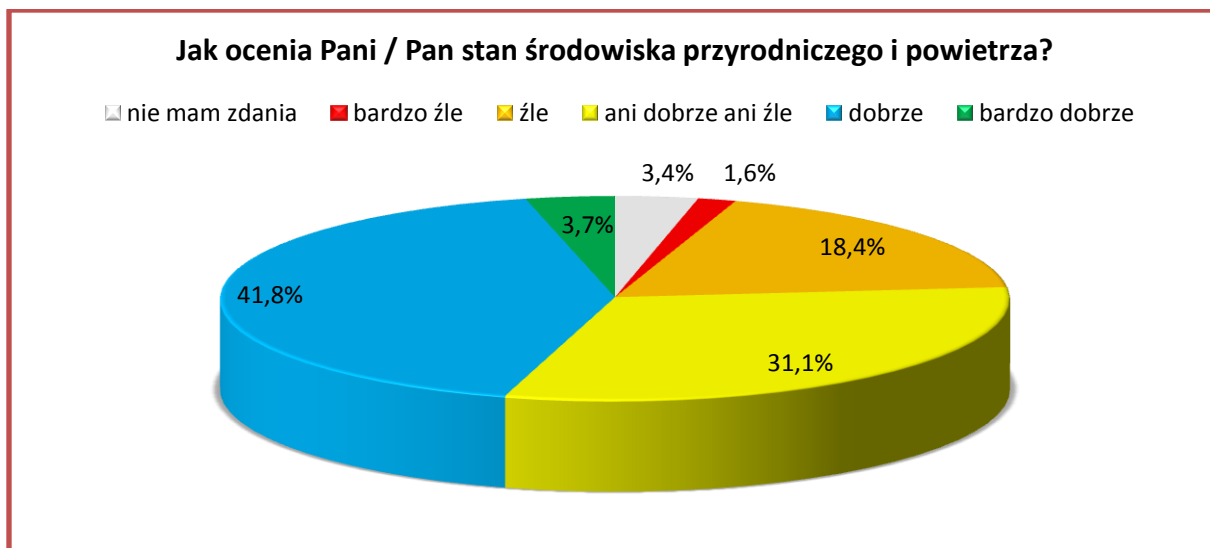
Zdecydowana większość respondentów zdecydowanie twierdzi, że miasto Bieruń się rozwija, co stanowi dowód na potencjał Miasta, a w połączeniu z oceną ogólnej jakości życia, na zadowolenie z miejsca zamieszkania. Bardzo istotna jest przy tym opinia mieszkańców zamieszkujących w mieście najdłużej – aż 84,7% z tej grupy uznaje, że Bieruń się rozwija.

Tabela 3 Wskazania badanych dotyczące opinii na temat rozwoju Bierunia ze względu na czas zamieszkiwania w mieście.

			Okres zamieszkiwania				Ogółem
			poniżej roku	od 1-5 lat	6-15 lat	powyżej 15 lat	
Czy uważa Pani / Pan, że Bieruń rozwija się?	Tak	N	1	6	24	157	188
		%	100,0%	50,0%	88,9%	87,2%	85,5%
	Nie	N	0	6	3	23	32
		%	0%	50,0%	11,1%	12,8%	14,5%
Ogółem		N	1	12	27	180	220
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Prawie we wszystkich grupach ze względu na długość zamieszkiwania znaczny procent badanych twierdzi, że Bieruń się rozwija. Jednakże w grupie 12 osób zamieszkujących od 1 roku do 5 lat, głosy w tej sprawie rozkładają się po połowie.

Wykres 9 Ocena stanu środowiska przyrodniczego i powietrza w mieście - wskazania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Kolejne pytanie w ankiecie dotyczyło oceny stanu środowiska przyrodniczego oraz powietrza. Na co najmniej „dobrze” oceniło go 41,8 % respondentów, ale aż 31,1% osób stwierdza, że „ani dobrze ani źle”. Źle i bardzo źle oceniła stan środowiska i powietrza 1/5 ankietowanych.

Zauważyć należy, biorąc pod uwagę przemysłowy charakter gospodarki Miasta, jego lokalizację, że mieszkańcy oceniają stan środowiska lepiej, niż osoby biorące udział w wywiadzie grupowym (patrz: Raport z pogłębionego wywiadu grupowego w ramach konsultacji społecznych).

Tabela 4 Ocena stanu środowiska oraz powietrza ze względu na wiek.

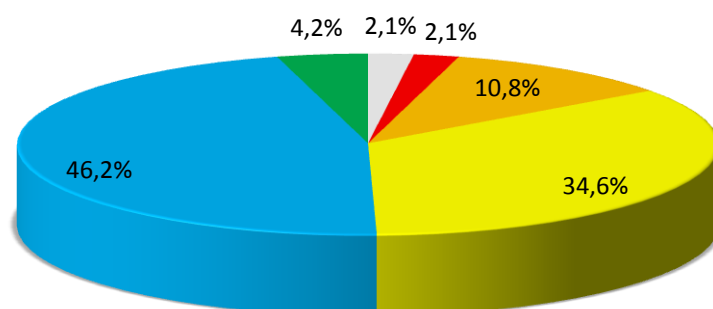
			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan stan środowiska przyrodniczego i powietrza?	nie mam zdania	N	0	1	7	1	3	1	13
		%	,0%	2,7%	4,1%	1,0%	6,8%	7,1%	3,4%
	bardzo źle	N	0	0	4	1	0	1	6
		%	,0%	,0%	2,4%	1,0%	,0%	7,1%	1,6%
	źle	N	2	6	33	15	10	4	70
		%	22,2%	16,2%	19,5%	14,3%	22,7%	28,6%	18,5%
ani dobrze ani źle	N	1	16	55	28	12	5	117	
	%	11,1%	43,2%	32,5%	26,7%	27,3%	35,7%	31,0%	
dobrze	N	6	11	64	56	19	2	158	
	%	66,7%	29,7%	37,9%	53,3%	43,2%	14,3%	41,8%	
bardzo dobrze	N	0	3	6	4	0	1	14	
	%	,0%	8,1%	3,6%	3,8%	,0%	7,1%	3,7%	
Ogółem		N	9	37	169	105	44	14	378
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Najlepiej stan środowiska przyrodniczego oraz powietrza oceniają osoby poniżej 18. roku życia. Natomiast zdecydowanie najgorzej ten stan oceniają osoby po 65. roku życia.

Jak ocenia Pani / Pan ogólny poziom utrzymania przestrzeni publicznych miasta?

■ nie mam zdania
 ■ bardzo źle
 ■ źle
 ■ ani dobrze ani źle
 ■ dobrze
 ■ bardzo dobrze

Wykres 10 Ocena ogólnego poziomu utrzymania przestrzeni publicznych miasta - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ponad 1/3 ankietowanych nie potrafi ocenić ogólnego poziomu utrzymania przestrzeni publicznych, choć jednocześnie połowa respondentów uważa, że są one dobrze lub nawet bardzo dobrze utrzymane. Jako zły lub bardzo zły stan utrzymania określa 12,9 % badanych. Jednak w dalszej części ankiety respondenci mają dość sprecyzowane opinie na temat obszarów zaniedbanych. Oznaczać to może dużej dysproporcje w ocenie poziomu utrzymania przestrzeni publicznych w zależności od obszaru miasta.

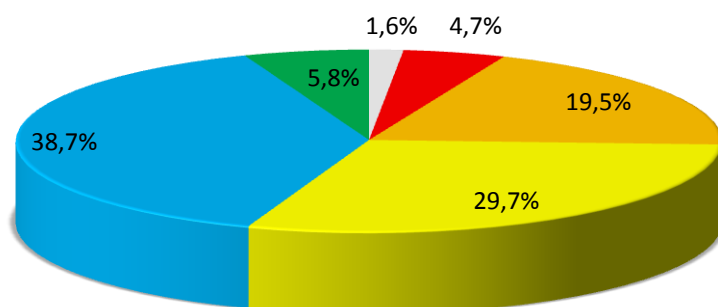
Tabela 5 Ocena ogólnego poziomu utrzymania przestrzeni publicznych miasta ze względu na okres zamieszkiwania na terenie Bierunia.

			Okres zamieszkiwania				Ogółem
			poniżej roku	od 1-5 lat	6-15 lat	powyżej 15 lat	
Jak ocenia Pani / Pan ogólny poziom utrzymania przestrzeni publicznych miasta?	nie mam zdania	N %	0 0,0%	1 8,3%	1 2,9%	2 1,0%	4 1,7%
	bardzo źle	N %	0 0,0%	0 0,0%	1 2,9%	6 3,1%	7 2,9%
	źle	N %	0 0,0%	0 0,0%	5 14,3%	25 13,0%	30 12,4%
	ani dobrze ani źle	N %	2 66,7%	2 16,7%	12 34,3%	79 41,1%	95 39,3%
	dobrze	N %	1 33,3%	8 66,7%	13 37,1%	78 40,6%	100 41,3%
	bardzo dobrze	N %	0 0,0%	1 8,3%	3 8,6%	2 1,0%	6 2,5%
Ogółem		N %	3 100,0%	12 100,0%	35 100,0%	192 100,0%	242 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Jak ocenia Pani / Pan stan terenów zielonych (parki, place zabaw, skwery, zieleńce)?

■ nie mam zdania
 ■ bardzo źle
 ■ źle
 ■ ani dobrze ani źle
 ■ dobrze
 ■ bardzo dobrze

Wykres 11 Ocena stanu terenów zielonych (parki, place zabaw, skwery, zieleńce) - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Biorąc pod uwagę stan terenów zielonych (parki, place zabaw, skwery, zieleńce), 38,7% ankietowanych oceniło ten aspekt na poziomie dobrym. Odmiennego zdania było 19,5% badanych.

Tabela 6 Ocena stanu terenów zielonych ze względu na wiek badanych.

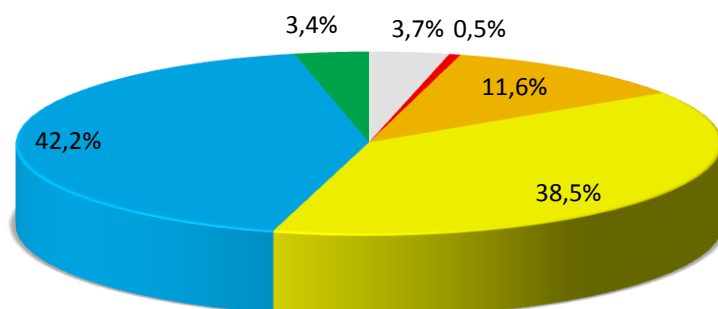
			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan stan terenów zielonych (parki, place zabaw, skwery, zieleńce)?	nie mam zdania	N %	0 0,0%	0 0,0%	4 2,4%	1 1,0%	1 2,3%	0 0,0%	6 1,6%
	bardzo źle	N %	1 11,1%	3 8,1%	5 3,0%	6 5,7%	1 2,3%	2 14,3%	18 4,8%
	źle	N %	2 22,2%	4 10,8%	41 24,3%	13 12,4%	11 25,6%	3 21,4%	74 19,6%
	ani dobrze ani źle	N %	3 33,3%	13 35,1%	46 27,2%	33 31,4%	15 34,9%	3 21,4%	113 30,0%
	dobrze	N %	0 0,0%	13 35,1%	65 38,5%	47 44,8%	13 30,2%	6 42,9%	144 38,2%
	bardzo dobrze	N %	3 33,3%	4 10,8%	8 4,7%	5 4,8%	2 4,7%	0 0,0%	22 5,8%
Ogółem		N %	9 100,0%	37 100,0%	169 1000,0%	105 100,0%	43 100,0%	14 100,0%	377 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

W tej kwestii głosy badanych rozkładają się we wszystkich grupach wiekowych po połowie. Jednak najlepiej stan terenów zielonych oceniają osoby między 41. a 55. rokiem życia, zaś najgorzej seniorzy powyżej 65. roku życia.

**Jak ocenia Pani / Pan stan techniczny zabudowy mieszkaniowej:
budynków i terenów przylegających?**

nie mam zdania bardzo źle źle ani dobrze ani źle dobrze bardzo dobrze

Wykres 12 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających - wskazania.
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Stan techniczny zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających, w sposób pozytywny oceniło 42,2% ankietowanych. Natomiast odpowiedzi ani dobrze, ani źle udzieliło prawie drugie tyle badanych (38,5%). Jako zły, stan techniczny zabudowy mieszkaniowej uznało 11,6% osób.

Tabela 7 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.

			Mieszkaniec Bierunia		Ogółem
			tak	nie	
Jak ocenia Pani / Pan stan techniczny zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających?	nie mam zdania	N %	9 2,9%	5 8,5%	14 3,8%
	bardzo źle	N %	2 0,7%	0 ,0%	2 ,5%
	źle	N %	38 12,4%	5 8,5%	43 11,7%
	ani dobrze ani źle	N %	117 38,1%	22 37,3%	139 38,0%
	dobrze	N %	130 42,3%	25 42,4%	155 42,3%
	bardzo dobrze	N %	11 3,6%	2 3,4%	13 3,6%
Ogółem		N %	307 100,0%	59 100,0%	366 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

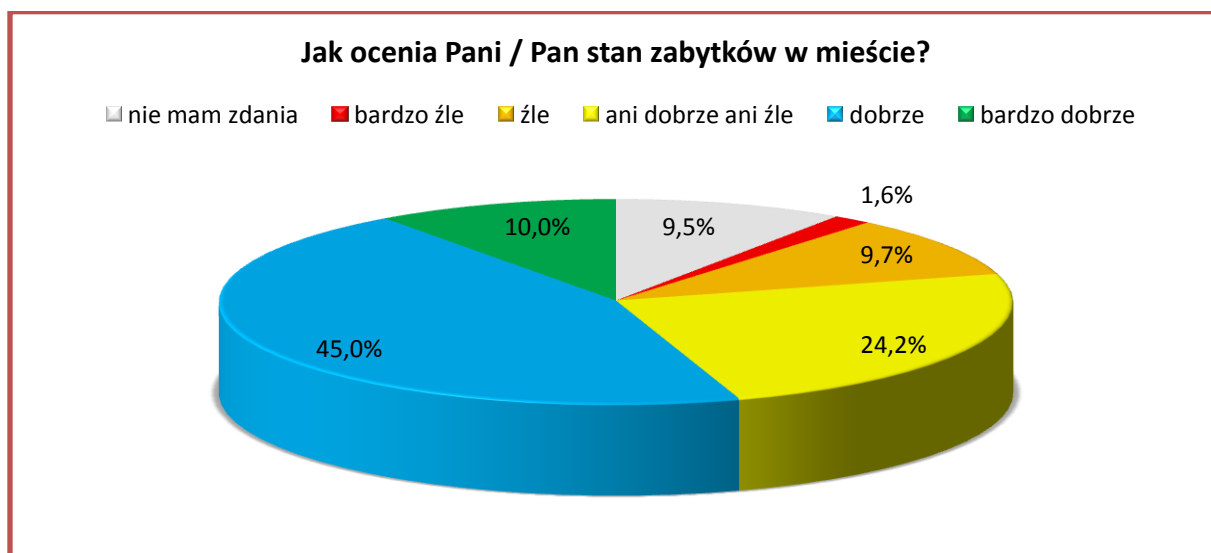
Prawie taki sam procent osób będących mieszkańcem Bierunia, jak i tych zamieszkujących poza miastem, ocenia stan techniczny zabudowy mieszkaniowej na poziomie dobrym.

Tabela 8 Ocena stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających ze względu na czas zamieszkiwania w mieście.

			Okres zamieszkiwania				Ogółem
			poniżej roku	od 1-5 lat	6-15 lat	powyżej 15 lat	
Jak ocenia Pani / Pan stan techniczny zabudowy mieszkaniowej: budynków i terenów przylegających?	nie mam zdania	N %	1 33,3%	1 7,7%	0 0,0%	7 3,6%	9 3,7%
	bardzo źle	N %	0 0,0%	0 0,0%	1 2,9%	1 5,5%	2 8,8%
	źle	N %	1 33,3%	2 15,4%	5 14,7%	25 13,0%	33 13,6%
	ani dobrze ani źle	N %	1 33,3%	3 23,1%	20 58,8%	74 38,3%	98 40,3%
	dobrze	N %	0 0,0%	7 53,8%	8 23,5%	83 43,0%	98 40,3%
	bardzo dobrze	N %	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 1,6%	3 1,2%
Ogółem		N %	3 100,0%	13 100,0%	34 100,0%	193 100,0%	243 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

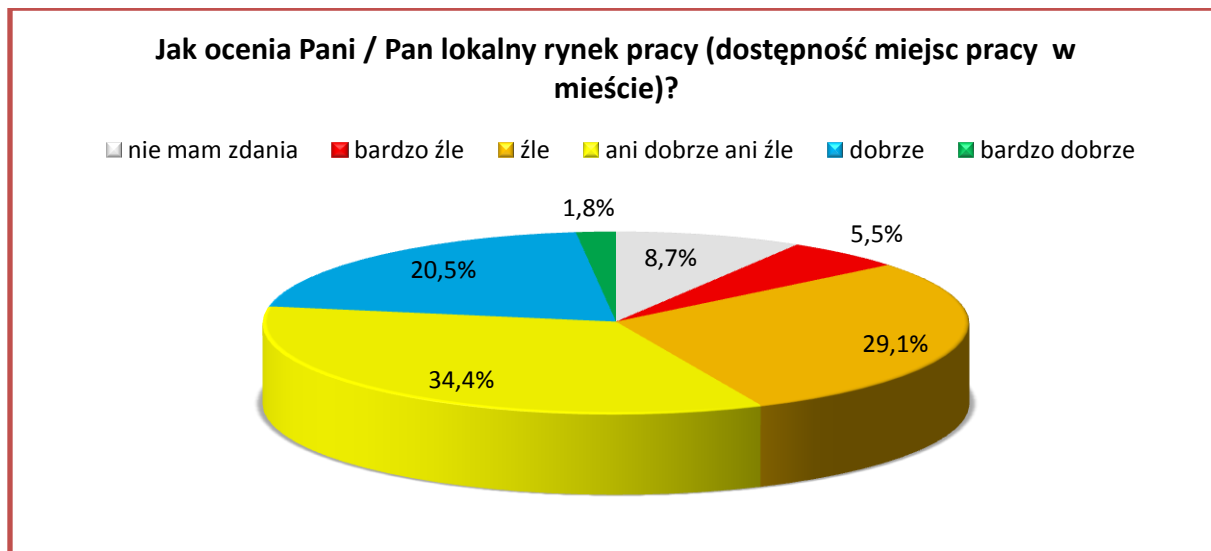
Najlepiej ze wszystkich grup respondentów, stan techniczny zabudowy mieszkaniowej oceniają badani zamieszkujący Bieruń w okresie 5 ostatnich lat i powyżej 15 lat. Spory odsetek mieszkańców z każdej grupy nie ocenił jednoznacznie stanu technicznego zabudowy.

Wykres 13 Ocena stanu zabytków w mieście - wskazania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Kolejne pytanie dotyczyło stanu zabytków w mieście, który wysoko oceniło 55% respondentów. Istotna część badanych (ok. 1/3) nie potrafiła ocenić tej kwestii lub nie miała zdania na ten temat.

Wykres 14 Ocena lokalnego rynku pracy (dostępności miejsc pracy w mieście) - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ocena ankietowanych dotycząca lokalnego rynku pracy, w tym dostępności miejsc pracy, jest bardzo zróżnicowana. Spośród badanych 20,5% ma dobrą opinię o lokalnym rynku pracy, odmiennego zdania (źle i bardzo źle) było 34,6% respondentów. Należy zauważyć, że dość wysoki procent osób nie potrafił sprecyzować swojej odpowiedzi na ten temat – 29,1%. Wyniki te są szczególnie ciekawe ze względu na przewagę osób aktywnych zawodowo i wykształconych wśród respondentów. Potwierdza to także zestawienie wskazań dla poszczególnych grup zawodowych. Najlepiej oceniają rynek pracy przedsiębiorcy.

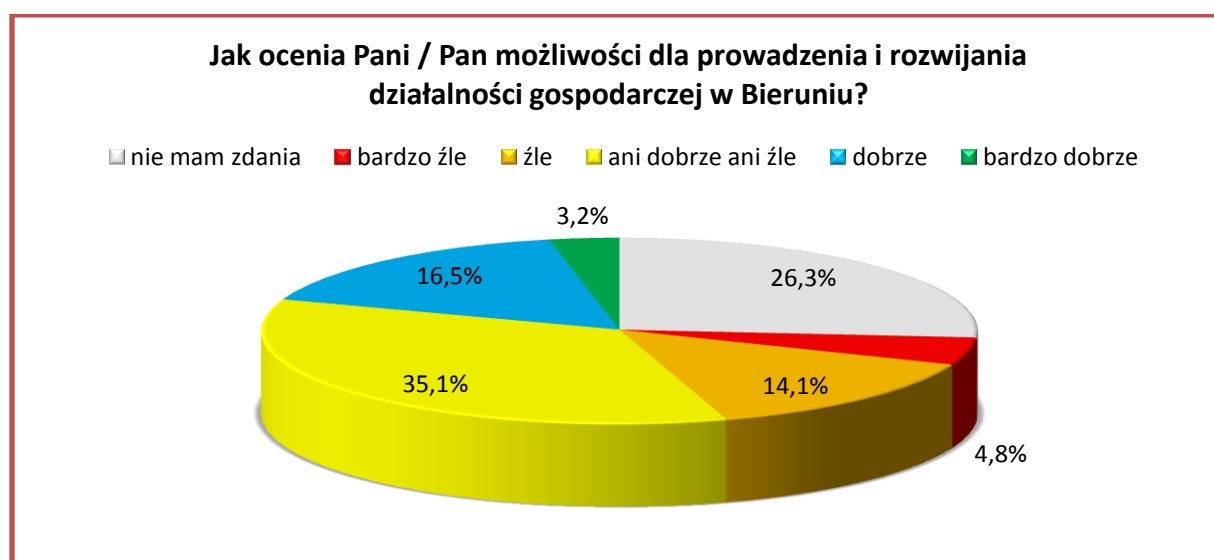
Tabela 9 Ocena lokalnego rynku pracy (dostępność miejsc pracy w mieście) ze względu na status zawodowy badanych.

		Status zawodowy									Ogółem
		pracownik na terenie Bierunia	pracownik nie na terenie Bierunia	przedsiębiorca na terenie Bierunia	przedsiębiorca nie na terenie Bierunia	bezrobotny	emeryt/ rencista	student	uczeń		
Jak ocenia Pani / Pan lokalny rynek pracy (dostępność miejsc pracy w mieście)?	nie mam zdania	N	20	7	0	0	1	1	1	3	33
		%	7,5%	17,5%	,0%	,0%	9,1%	4,3%	9,1%	23,1%	8,7%
	bardzo źle	N	8	5	0	0	3	2	0	0	18
		%	3,0%	12,5%	,0%	,0%	27,3%	8,7%	,0%	,0%	4,8%
	źle	N	69	14	2	1	5	14	3	3	111
		%	25,8%	35,0%	22,2%	25,0%	45,5%	60,9%	27,3%	23,1%	29,4%
	ani dobrze ani źle	N	101	12	4	0	1	3	5	5	131
		%	37,8%	30,0%	44,4%	,0%	9,1%	13,0%	45,5%	38,5%	34,7%
dobrze	N	65	2	3	3	0	2	2	1	78	
	%	24,3%	5,0%	33,3%	75,0%	,0%	8,7%	18,2%	7,7%	20,6%	
bardzo	N	4	0	0	0	1	1	0	1	7	

		Status zawodowy								Ogółem	
		pracownik na terenie Bierunia	pracownik nie na terenie Bierunia	przedsiębiorca na terenie Bierunia	przedsiębiorca nie na terenie Bierunia	bezrobotny	emeryt/ rencista	student	uczeń		
	dobrze	%	1,5%	,0%	,0%	,0%	9,1%	4,3%	,0%	7,7%	1,9%
Ogółem	N		267	40	9	4	11	23	11	13	378
	%		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Zdecydowanie negatywne zdanie o lokalnym rynku pracy i dostępności miejsc pracy w mieście mają osoby bezrobotne oraz emeryci i renciści.

Wykres 15 Ocena możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ankietowani poproszeni zostali także o ocenę warunków do prowadzenia w Bieruniu działalności gospodarczej.

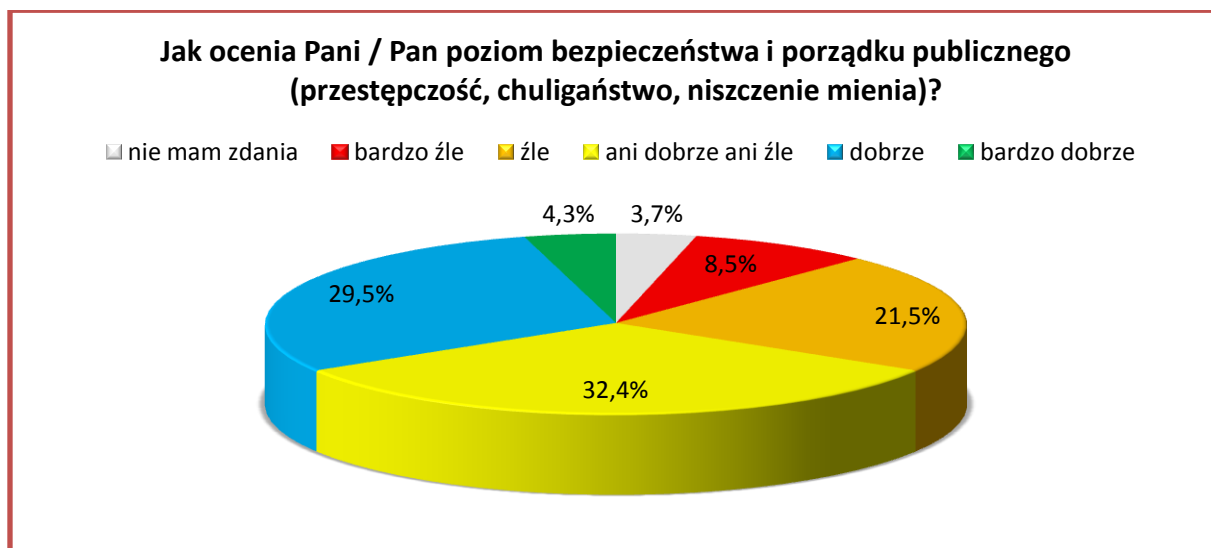
W pytaniu dotyczącym możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu ponad połowa badanych (61,4%) nie umiała wskazać jednoznacznej odpowiedzi lub nie posiadała zdania w tym temacie. Pozytywnie w tej kwestii wypowiadała się 1/5 respondentów, a negatywnie właściwie taki sam odsetek badanych (18,9 %). Niskie oceny wystawili Bieruniowi biorący udział w ankiecie przedsiębiorcy, a także osoby nie pracujące.

Tabela 10 Ocena możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu ze względu na status zawodowy badanych.

			Status zawodowy								Ogółem
			pracownik na terenie Bierunia	pracownik nie na terenie Bierunia	przedsiębiorca na terenie Bierunia	przedsiębiorca nie na terenie Bierunia	bezrobotny	emeryt/ rencista	student	uczeń	
Jak ocenia Pani / Pan możliwości dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej w Bieruniu?	nie mam zdania	N %	73 27,8%	11 28,2%	0 ,0%	0 ,0%	4 36,4%	3 13,0%	3 27,3%	5 38,5%	99 26,5%
	bardzo źle	N %	14 5,3%	3 7,7%	1 11,1%	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	18 4,8%
	źle	N %	30 11,4%	6 15,4%	0 ,0%	2 50,0%	3 27,3%	9 39,1%	1 9,1%	1 7,7%	52 13,9%
	ani dobrze ani źle	N %	87 33,1%	15 38,5%	6 66,7%	1 25,0%	3 27,3%	8 34,8%	5 45,5%	6 46,2%	131 35,1%
	dobrze	N %	51 19,4%	3 7,7%	2 22,2%	1 25,0%	1 9,1%	2 8,7%	1 9,1%	1 7,7%	62 16,6%
	bardzo dobrze	N %	8 3,0%	1 2,6%	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	1 4,3%	1 9,1%	0 ,0%	11 2,9%
Ogółem	N %	263 100,0%	39 100,0%	9 100,0%	4 100,0%	11 100,0%	23 100,0%	11 100,0%	13 100,0%	373 100,0%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Dla jakości życia w mieście duże znaczenia ma poziom bezpieczeństwa, ale i jego poczucie w ocenie mieszkańców i przyjezdnych.

Wykres 16 Ocena poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (przestępczość, chuligaństwo, niszczenie mienia) - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego został oceniony przez ankietowanych dość wysoko – 33,8 % (odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze). Negatywnie do tej kwestii odniosło się w sumie 30 % badanych (odpowiedzi źle i bardzo źle). Spora część respondentów – 32,4 % nie potrafiła tego jednoznacznie ocenić.

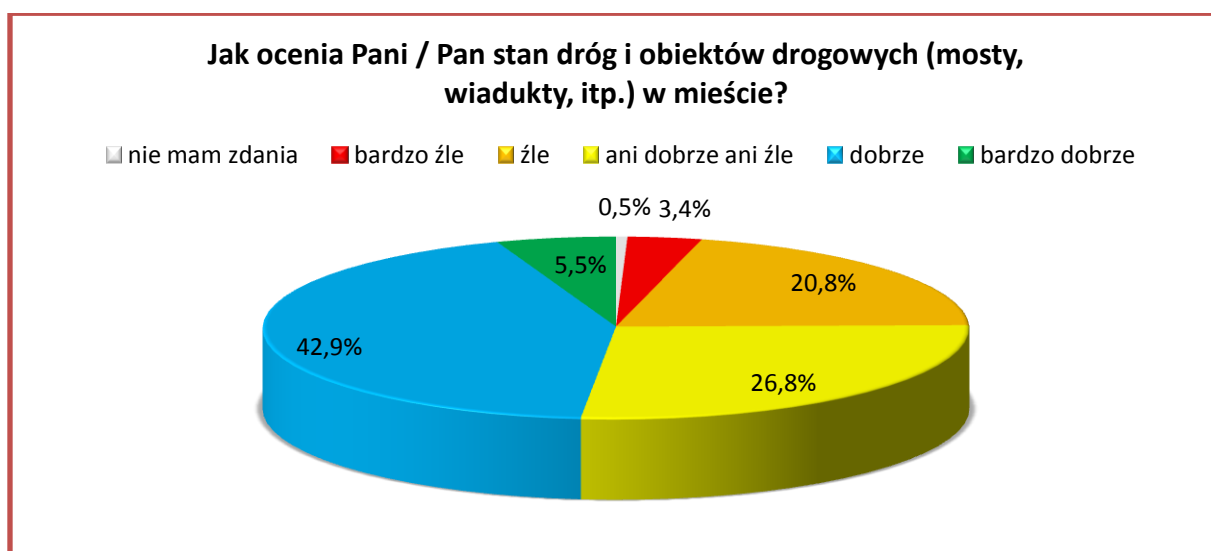
Tabela 11. Ocena poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (przestępczość, chuligaństwo, niszczenie mienia) ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.

			Mieszkaniec Bierunia		Ogółem
			tak	nie	
Jak ocenia Pani / Pan poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego (przestępczość, chuligaństwo, niszczenie mienia)?	nie mam zdania	N %	1 ,3%	11 19,3%	12 3,3%
	bardzo źle	N %	30 9,8%	1 1,8%	31 8,5%
	źle	N %	73 23,9%	8 14,0%	81 22,3%
	ani dobrze ani źle	N %	104 34,0%	13 22,8%	117 32,2%
	dobrze	N %	85 27,8%	21 36,8%	106 29,2%
	bardzo dobrze	N %	13 4,2%	3 5,3%	16 4,4%
Ogółem		N %	306 100,0%	57 100,0%	363 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mieszkańcy Bierunia zdecydowanie bardziej negatywnie oceniają poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście, niż osoby w nim nie zamieszkujące. Ta druga grupa zdecydowanie lepsze ma zdanie w kwestii bezpieczeństwa w tym mieście.

Następne pytanie dotyczyło stanu dróg i obiektów drogowych (mostów, wiaduktów, itp.) znajdujących się w mieście, który został oceniony na poziom dobry przez 42,9 % badanych, a na poziom zły przez 20,8% osób biorących udział w ankiecie. Blisko 26,8% respondentów udzieliło odpowiedzi ani dobrze ani źle. Odpowiedzi nie zależały od długości zamieszkania w mieście.

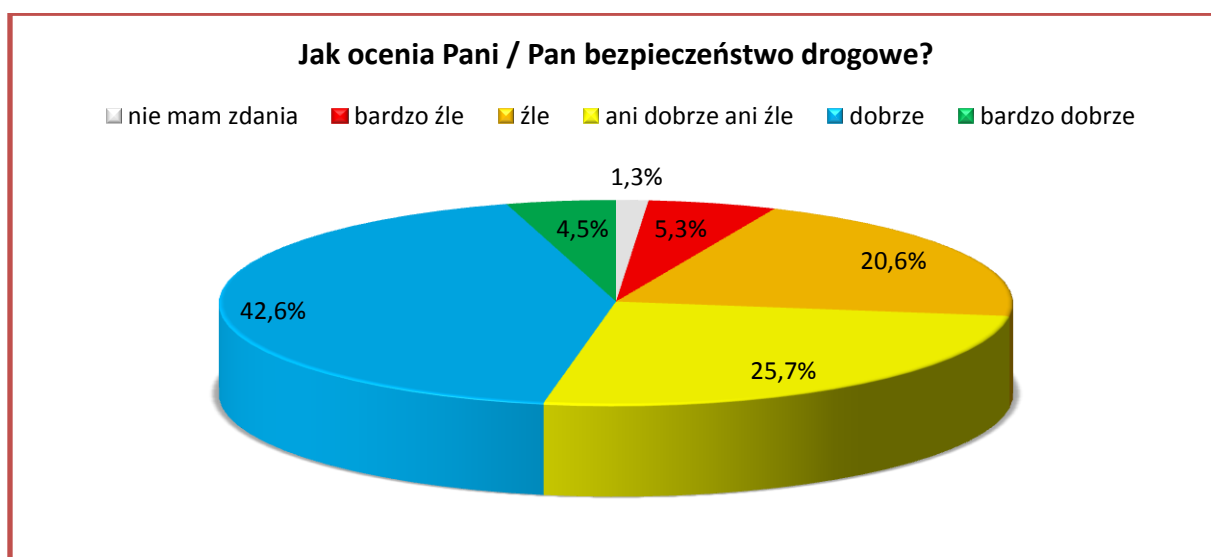
Wykres 17 Ocena stanu dróg i obiektów drogowych (mosty, wiadukty, itp.) w mieście - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Tabela 12 Ocena stanu dróg i obiektów drogowych (mosty, wiadukty, itp.) w mieście ze względu na czas zamieszkiwania badanych

			Okres zamieszkiwania				Ogółem
			poniżej roku	od 1-5 lat	6-15 lat	powyżej 15 lat	
Jak ocenia Pani / Pan stan dróg i obiektów drogowych (mosty, wiadukty, itp.) w mieście?	nie mam zdania	N %	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	1 ,5%	1 ,4%
	bardzo źle	N %	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	8 4,1%	8 3,3%
	źle	N %	1 33,3%	1 7,7%	11 31,4%	46 23,8%	59 24,2%
	ani dobrze ani źle	N %	1 33,3%	4 30,8%	5 14,3%	62 32,1%	72 29,5%
	dobrze	N %	1 33,3%	8 61,5%	19 54,3%	71 36,8%	99 40,6%
	bardzo dobrze	N %	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	5 2,6%	5 2,0%
Ogółem		N %	3 100,0%	13 100,0%	35 100,0%	193 100,0%	244 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 18 Ocena bezpieczeństwa drogowego - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

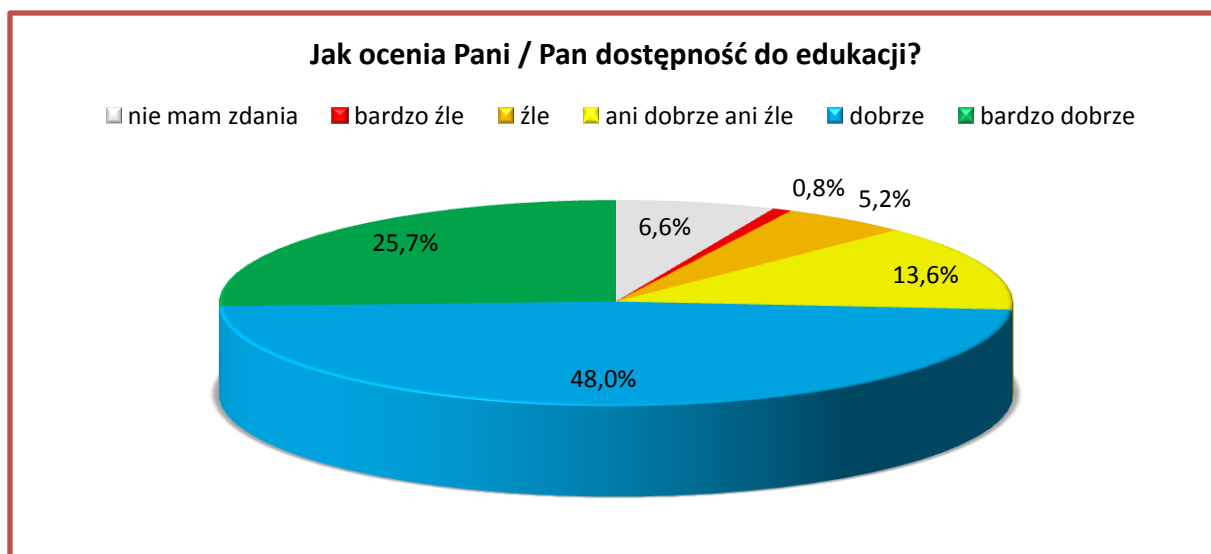
Bezpiecznie na bieruńskich drogach czuje się blisko połowa badanych. Odmienne zdanie reprezentuje 25,9 % ankietowanych (odpowiedzi źle i bardzo źle). Podobny procent osób nie potrafił jednoznacznie wskazać odpowiedzi. Najgorzej bezpieczeństwo na drodze oceniają ludzie starsi, po 65 roku życia, w przeciwieństwie do innych grup wiekowych.

Tabela 13 Ocena bezpieczeństwa drogowego ze względu na wiek badanych

			Wiek					Ogółem	
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat		powyżej 65 lat
Jak ocenia Pani / Pan bezpieczeństwo drogowo?	nie mam zdania	N %	1 11,1%	1 2,8%	2 1,2%	0 0,0%	1 2,3%	0 0,0%	5 1,3%
	bardzo źle	N %	0 0,0%	1 2,8%	9 5,4%	9 8,7%	1 2,3%	0 0,0%	20 5,3%
	źle	N %	0 0,0%	3 8,3%	33 19,6%	21 20,2%	12 27,3%	9 64,3%	78 20,8%
	ani dobrze ani źle	N %	3 33,3%	13 36,1%	45 26,8%	21 20,2%	12 27,3%	2 14,3%	96 25,6%
	dobrze	N %	4 44,4%	15 41,7%	73 43,5%	47 45,2%	17 38,6%	3 21,4%	159 42,4%
	bardzo dobrze	N %	1 11,1%	3 8,3%	6 3,6%	6 5,8%	1 2,3%	0 0,0%	17 4,5%
Ogółem		N %	9 100,0%	36 100,0%	168 100,0%	104 100,0%	44 100,0%	14 100,0%	375 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Kolejnym obszarem oceny była sfera usług społecznych (kulturalnych, edukacyjnych itp.).

Wykres 19 Ocena dostępności do edukacji - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

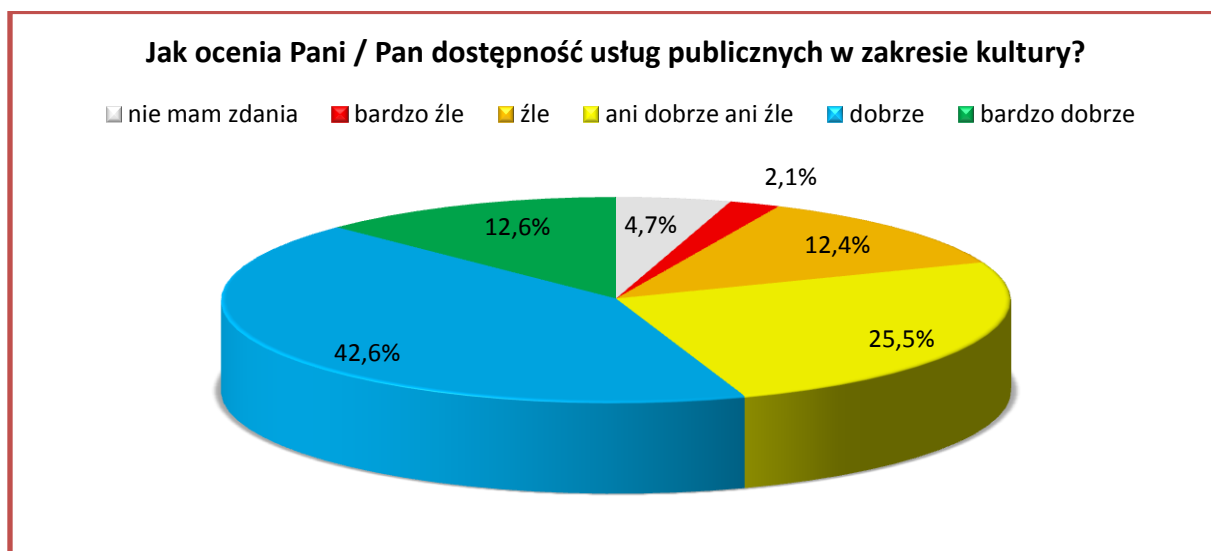
Zdecydowana większość badanych oceniła pozytywnie dostępność do edukacji, zaledwie 6 % respondentów była przeciwnego zdania. W tej kwestii nie miała zdania lub udzieliła odpowiedzi ani dobrze ani źle w sumie 1/5 ankietowanych. Im lepiej wykształceni respondenci, tym wyżej oceniali dostępność do edukacji.

Tabela 14 Ocena dostępności do edukacji ze względu na poziom wykształcenia

			Wykształcenie				Ogółem
			podstawowe	Zawodowe	średnie	Wyższe	
Jak ocenia Pani / Pan dostępność do edukacji?	nie mam zdania	N %	1 8,3%	8 19,0%	7 6,5%	9 4,2%	25 6,7%
	bardzo źle	N %	0 0,0%	0 0,0%	1 0,9%	2 0,9%	3 0,8%
	źle	N %	1 8,3%	3 7,1%	10 9,3%	6 2,8%	20 5,3%
	ani dobrze ani źle	N %	5 41,7%	4 9,5%	19 17,6%	24 11,3%	52 13,9%
	dobrze	N %	2 16,7%	19 45,2%	52 48,1%	107 50,2%	180 48,0%
	bardzo dobrze	N %	3 25,0%	8 19,0%	19 17,6%	65 30,5%	95 25,3%
Ogółem		N %	12 100,0%	42 100,0%	108 100,0%	213 100,0%	375 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Także dostępność usług publicznych w zakresie kultury ankietowani ocenili zdecydowanie dobrze. Tylko 14,5 % badanych miało negatywne zdanie. Prawie jedna trzecia respondentów nie wskazała jednoznacznej odpowiedzi. Stanowczo lepiej oceniają usługi publiczne w zakresie kultury mieszkańcy Bierunia.

Wykres 20 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie kultury - wskazania.

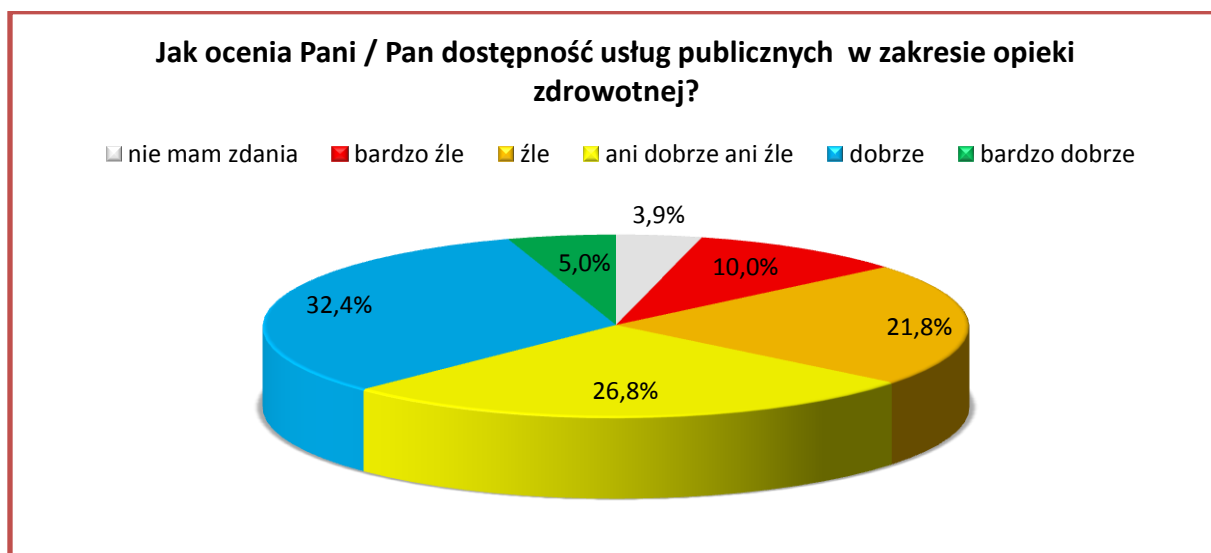
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ocena dostępności usług publicznych w zakresie kultury ze względu na zamieszkanie badanych na terenie Bierunia lub poza nim nie jest istotnie zróżnicowana.

Tabela 15 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie kultury ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.

			Mieszkaniec Bierunia		Ogółem
			tak	nie	
Jak ocenia Pani / Pan dostępność usług publicznych w zakresie kultury?	nie mam zdania	N %	11 3,6%	6 10,2%	17 4,6%
	bardzo źle	N %	7 2,3%	1 1,7%	8 2,2%
	źle	N %	42 13,6%	5 8,5%	47 12,8%
	ani dobrze ani źle	N %	90 29,2%	6 10,2%	96 26,2%
	dobrze	N %	126 40,9%	28 47,5%	154 42,0%
	bardzo dobrze	N %	32 10,4%	13 22,0%	45 12,3%
Ogółem		N %	308 100,0%	59 100,0%	367 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 21 Ocena dostępności usług w zakresie opieki zdrowotnej - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

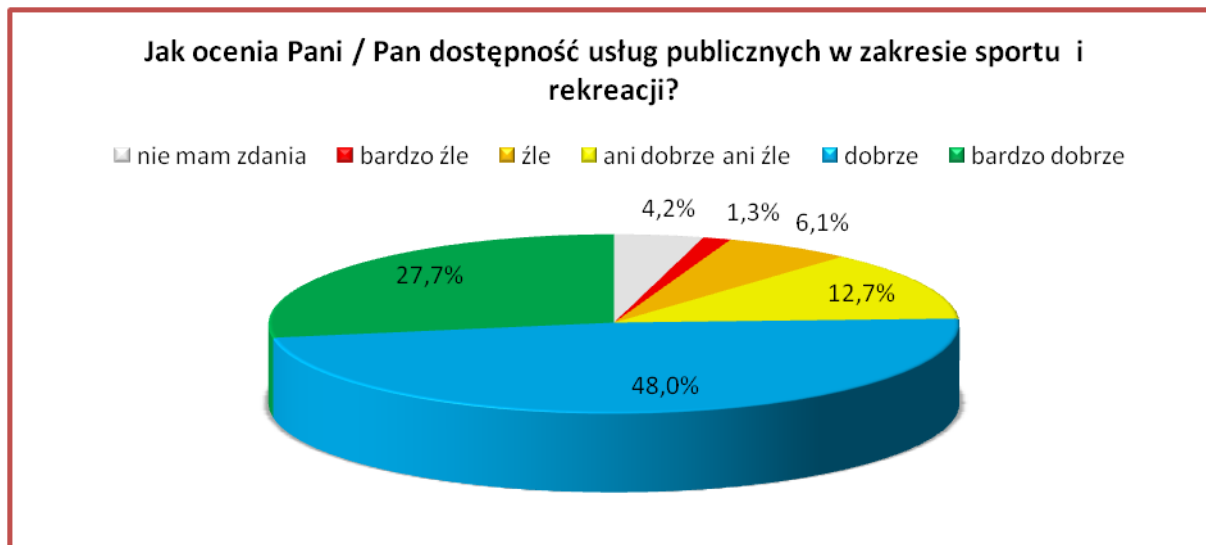
Dostępność usług publicznych w zakresie opieki zdrowotnej, nie była oceniona jednoznacznie dobrze: 32,4% badanych oceniło ją na poziomie dobrym, a 5% na bardzo dobrym. W sumie jednak 31,8% ankietowanych jest niezadowolonych z dostępności do usług zdrowotnych. Wśród badanych aż 26,8% udzieliło odpowiedzi ani dobrze ani źle. Więcej złych ocen usług zdrowotnych pochodziło od osób starszych, zazwyczaj częściej z nich korzystających.

Tabela 16 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie opieki zdrowotnej ze względu na wiek badanych.

			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan dostępność usług publicznych w zakresie opieki zdrowotnej?	nie mam zdania	N %	0 0,0%	1 2,7%	9 5,3%	4 3,8%	0 0,0%	0 0,0%	14 3,7%
	bardzo źle	N %	1 11,1%	3 8,1%	17 10,1%	8 7,6%	7 16,3%	2 14,3%	38 10,1%
	źle	N %	1 11,1%	1 2,7%	37 21,9%	29 27,6%	11 25,6%	4 28,6%	83 22,0%
	ani dobrze ani źle	N %	2 22,2%	15 40,5%	43 25,4%	29 27,6%	9 20,9%	4 28,6%	102 27,1%
	dobrze	N %	2 22,2%	13 35,1%	55 32,5%	32 30,5%	15 34,9%	4 28,6%	121 32,1%
	bardzo dobrze	N %	3 33,3%	4 10,8%	8 4,7%	3 2,9%	1 2,3%	0 0,0%	19 5,0%
Ogółem	N %	9 100,0%	37 100,0%	169 100,0%	105 100,0%	43 100,0%	14 100,0%	377 100,0%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Znakomita większość respondentów jest natomiast zadowolona z dostępności usług w zakresie sportu i rekreacji. Zaledwie 7,4% badanych nie jest zadowolona. Biorąc pod uwagę wiek, można zaobserwować, że w każdej grupie wiekowej najczęściej oceniano dobrze dostęp do usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji, choć najniższe oceny wystawiała grupa najmłodszych respondentów i osób starszych.

Wykres 22 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji - wskazania.

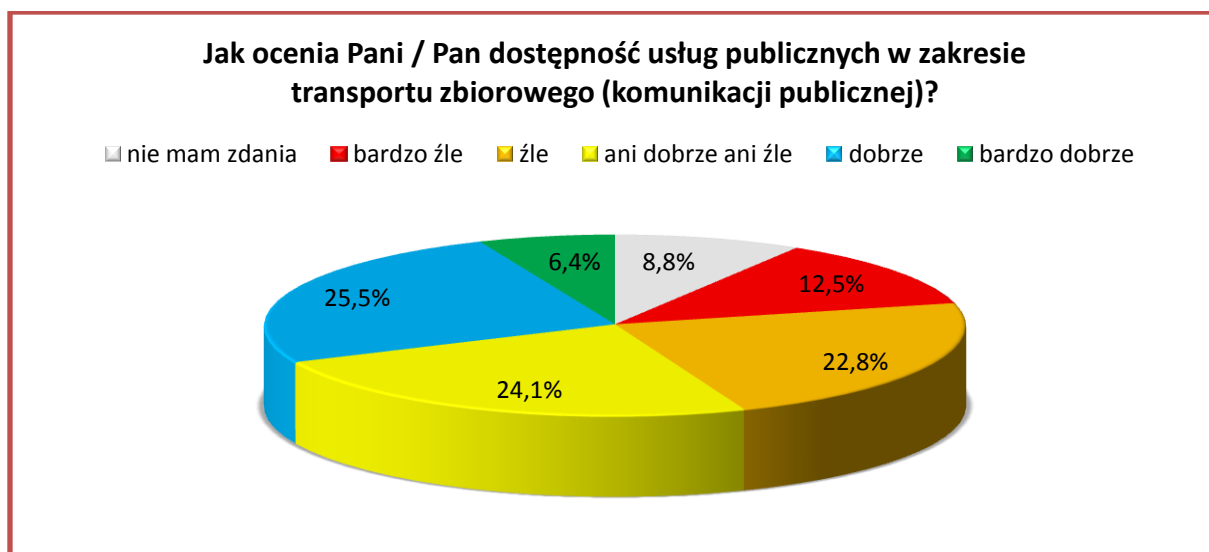
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Tabela 17 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji ze względu na wiek badanych.

			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan dostępność usług publicznych w zakresie sportu i rekreacji?	nie mam zdania	N %	0 ,0%	2 5,6%	6 3,6%	5 4,8%	2 4,7%	1 7,1%	16 4,3%
	bardzo źle	N %	0 ,0%	0 ,0%	3 1,8%	2 1,9%	0 ,0%	0 ,0%	5 1,3%
	źle	N %	2 22,2%	1 2,8%	6 3,6%	8 7,6%	3 7,0%	3 21,4%	23 6,1%
	ani dobrze ani źle	N %	0 ,0%	5 13,9%	23 13,6%	8 7,6%	7 16,3%	5 35,7%	48 12,8%
	dobrze	N %	4 44,4%	15 41,7%	88 52,1%	48 45,7%	23 53,5%	3 21,4%	181 48,1%
	bardzo dobrze	N %	3 33,3%	13 36,1%	43 25,4%	34 32,4%	8 18,6%	2 14,3%	103 27,4%
Ogółem		N %	9 100,0%	36 100,0%	169 100,0%	105 100,0%	43 100,0%	14 100,0%	376 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Kolejnym obszarem oceny był transport zbiorowy. Stanowi on jeden z najniżej ocenianych działalności w sferze usług publicznych. Warto zaznaczyć, że uczestnicy wywiadu grupowego podkreślali konieczność zapewnienia komunikacji kolejowej.

Wykres 23 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego (komunikacji publicznej) - wskazania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

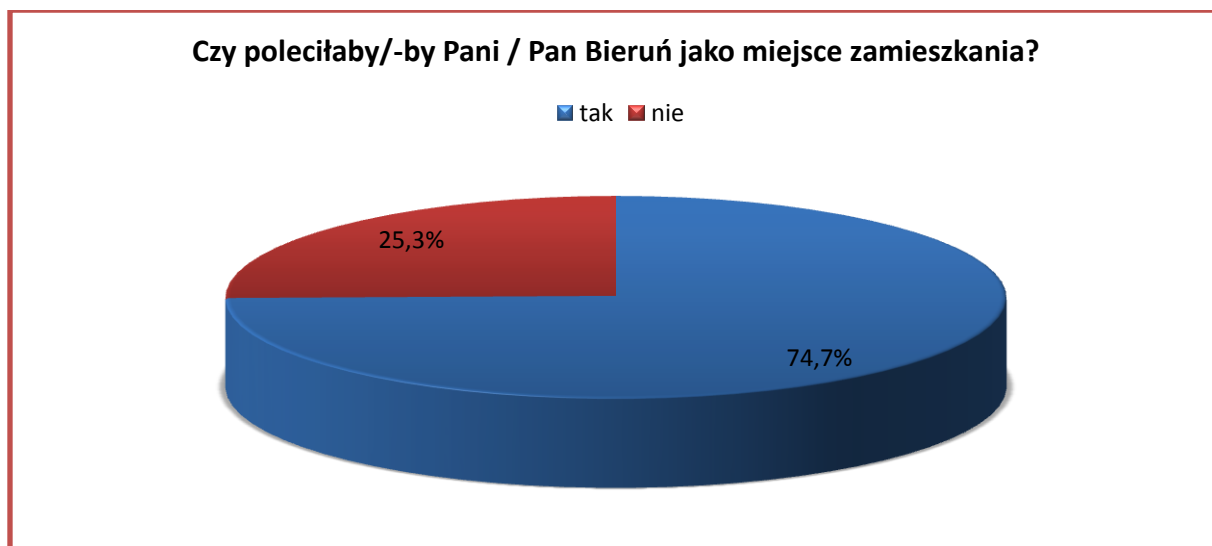
Odpowiedzi na pytanie o komunikację miejską są bardzo zróżnicowane. Wśród badanych 31,9% jest zadowolonych z funkcjonowania transportu zbiorowego, a ponad drugie tyle osób – 35,3% stwierdziło, że nie spełnia ich oczekiwań. Natomiast pozostałe osoby nie posiadały zdania na ten temat lub udzieliły odpowiedzi ani dobrze ani źle. Zdecydowanie najgorzej funkcjonowanie transportu miejskiego oceniają osoby powyżej 65. roku życia, lepiej ludzie młodszy.

Tabela 18 Ocena dostępności usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego (komunikacji publicznej) ze względu na wiek badanych.

			Wiek						Ogółem
			mniej niż 18 lat	18-25 lat	25-40 lat	41-55 lat	56-65 lat	powyżej 65 lat	
Jak ocenia Pani / Pan dostępność usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego (komunikacji publicznej)?	nie mam zdania	N %	1 11,1%	0 0%	20 12,0%	8 7,8%	3 6,8%	1 7,1%	33 8,8%
	bardzo źle	N %	1 11,1%	2 5,4%	15 9,0%	15 14,6%	9 20,5%	5 35,7%	47 12,6%
	źle	N %	1 11,1%	13 35,1%	38 22,8%	21 20,4%	10 22,7%	3 21,4%	86 23,0%
	ani dobrze ani źle	N %	4 44,4%	11 29,7%	39 23,4%	24 23,3%	10 22,7%	2 14,3%	90 24,1%
	dobrze	N %	1 11,1%	11 29,7%	43 25,7%	28 27,2%	11 25,0%	1 7,1%	95 25,4%
	bardzo dobrze	N %	1 11,1%	0 0%	12 7,2%	7 6,8%	1 2,3%	2 14,3%	23 6,1%
Ogółem	N %	9 100,0%	37 100,0%	167 100,0%	103 100,0%	44 100,0%	14 100,0%	374 100,0%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Na zakończenie oceny życia w mieście, zapytano badanych, czy poleciliby Bieruń jako miejsce zamieszkania. Aż 3/4 badanych udzieliłoby takiej rekomendacji, odmiennego zdania jest 1/4 ankietowanych.

Wykres 24 Rekomendacja Bierunia jako miejsce zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Tabela 19 Polecenie Bierunia innym osobom do zamieszkania ze względu na zamieszkanie na terenie Bierunia lub poza nim.

			Mieszkaniec Bierunia		Ogółem
			tak	nie	
Czy poleciliby/-by Pani / Pan Bieruń jako miejsce zamieszkania?	tak	N %	224 75,9%	39 69,6%	263 74,9%
	nie	N %	71 24,1%	17 30,4%	88 25,1%
Ogółem		N %	295 100,0%	56 100,0%	351 100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

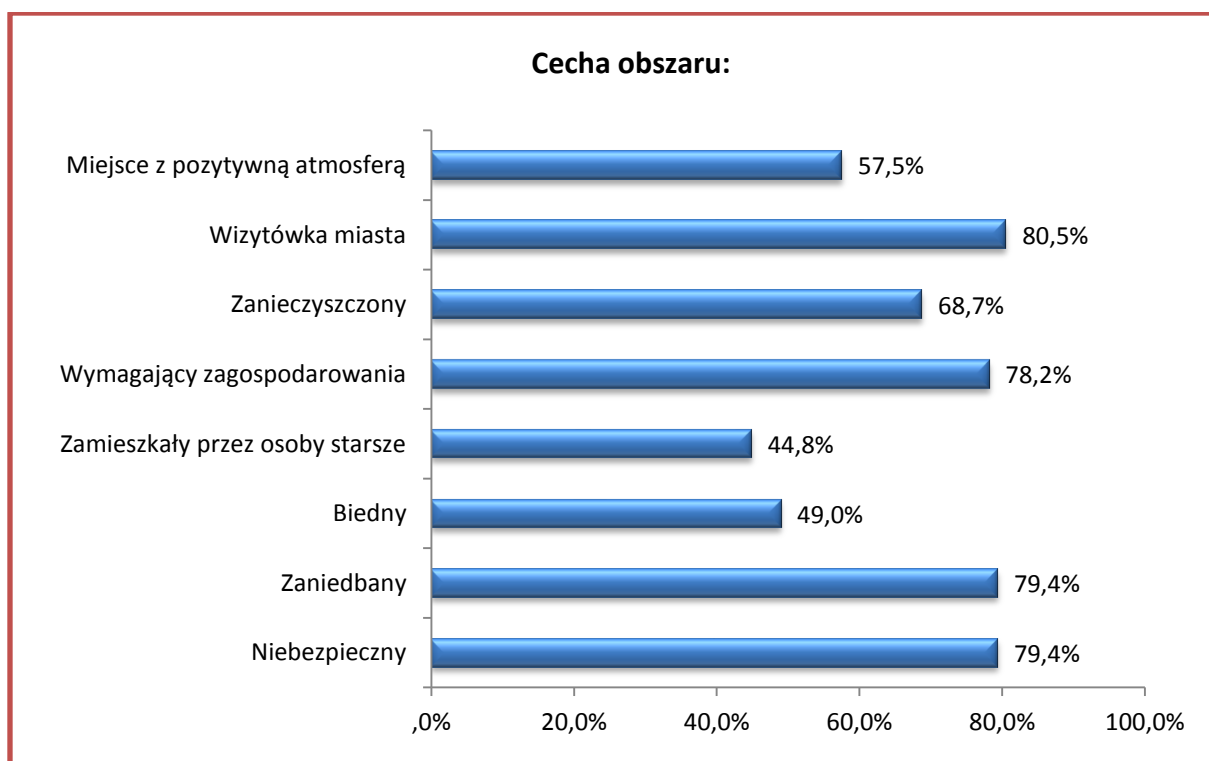
Respondentów poproszono również o wskazanie kwestii charakteryzujących życie i pracę w Bieruniu, które nie zostały ujęte w kwestionariuszu. Na to pytanie uzyskane odpowiedzi w liczbie 78, były bardzo zróżnicowane. Do najczęściej wskazywanych kwestii należało m.in.: brak połączeń kolejowych, brak terenów rekreacyjnych, problemy komunikacyjne miasta, brak dostępności do lekarzy specjalistów, problemy w relacjach między mieszkańcami a władzą samorządową.

Obszary problemowe

Kolejna część ankiety poświęcona była identyfikacji na terenie miasta różnych kategorii obszarów i obiektów oraz przekazaniu propozycji działań poprawiających sytuację.

W ramach badania uczestnicy zostali poproszeni o wskazanie obszarów Bierunia (dzielnic, ulic, osiedli) według cech obszaru takich jak: niebezpieczny, zaniedbany, biedny, zamieszkały przez osoby starsze, wymagający zagospodarowania, zanieczyszczony, będący wizytówką miasta czy miejscem z pozytywną atmosferą. Na wstępie omówione zostaną wyniki dotyczące obszarów problemowych. Wyniki dla dwóch ostatnich kategorii zostaną przedstawione w osobnym podrozdziale.

Na część badania z pytaniami otwartymi odpowiedziało 87,8% ankietowanych. Częstość wskazań dotyczących poszczególnych kategorii przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 25 Częstość udzielonych odpowiedzi w zależności od kategorii obszaru.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Respondenci najczęściej udzielali odpowiedzi w kategoriach: Niebezpieczny, Zaniedbany, Wymagający zagospodarowania oraz Wizytówka miasta. Rzadziej wskazywali obszary w kategoriach Zanieczyszczony i Miejsce z pozytywną atmosferą, a najmniej odpowiedzi udzielili dla grup obszaru Biedny i Zamieszkały przez osoby starsze.

Podczas analizy wszystkie odpowiedzi, dla każdej z kategorii, zostały odpowiednio zestandaryzowane oraz zliczone. Poniżej zostały przedstawione odpowiedzi wedle najczęściej udzielanych dla danej cechy obszaru. Suma odpowiedzi mogła być większa niż ilość ankiet z udzielonymi odpowiedziami na pytanie, ponieważ respondenci udzielali także odpowiedzi wielocłonowych, wskazując kilka lokalizacji.

Tabela 20 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za niebezpieczne.

NIEBEZPIECZNY	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Homera	151
Os. Chemików	77
Osiedle przy ul. Granitowej	19
Dworzec PKP w Bieruniu Nowym	15
ul. Warszawska i jej tereny	14
Osiedle przy ulicy Węglowej	13
Budynki socjalne na osiedlu Chemików	11
Grobla i tereny wokół	8
Rzeka Mleczna	5
Wałek (wał na rz. Mleczna)	5
Sklep Kapsel	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Największa ilość ankietowanych uznała osiedle Homera za obszar najbardziej niebezpieczny.

Tabela 21 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zaniedbane.

ZANIEDBANY	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Homera	69
Os. Chemików	65
Dworzec PKP w Bieruniu Nowym	32
Grobla, tereny Grobli	20
Wałek (wał rz. Mleczna)	15
Lasy	11
Zalew Łysina i tereny wokół niego	10
Budynki socjalne na os. Chemików	7
Osiedle przy ulicy Granitowej	7
ul. Warszawska	6
Rynek	6
Skrzyżowanie ul. Warszawskiej z Wawelską	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Aż 69 razy ankietowani wskazali, że najbardziej zaniedbanym obszarem jest osiedle Homera, zaraz za nim uplasowało się osiedle Chemików (65 wskazań).

Tabela 22 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za biedne.

BIEDNY	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Homera	75
Os. Chemików	56
Budynki socjalne na os. Chemików	10
Bijasowice	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ankietowani zapytani o obszar biedny najczęściej wpisywali osiedle Homera – 75 razy.

Tabela 23 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zamieszkałe przez osoby starsze.

ZAMIESZKAŁY PRZEZ OSOBY STARSZE	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Chemików	91
Ściernie	6
Bijasowice	5
Czarnuchowice	5
ul. Chemików	4
Rynek	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Spośród ankietowanych, którzy odpowiedzieli w tej kategorii, najczęściej wymieniano osiedle Chemików – 91 razy, jako miejsce zamieszkania przez osoby starsze.

Tabela 24 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za wymagające zagospodarowania.

WYMAGAJĄCY ZAGOSPODAROWANIA	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Chemików	72
Zalew Łysina i tereny wokół niego	55
Paciorkowce	40
Grobla (tereny Grobli)	22

WYMAGAJĄCY ZAGOSPODAROWANIA	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Homera	24
Tereny, okolice ul. Kopcowej	13
Ściernie	13
Bijasowice	11
Dworzec PKP w Bieruniu Nowym	11
Czarnuchowice	8
Rynek	8
Rzeka Mleczna	6
Chelmeczki	5
ul.Hodowlana	5
Wałek (wał na rz. Mleczna)	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Badani jako obszar wymagający zagospodarowania wskazywali osiedle Chemików – 72 razy oraz Zalew Łysina i tereny wokół niego – 55 razy.

Tabela 25 Najczęstsze wskazania obszarów uważanych za zanieczyszczone.

ZANIECZYSZCZONY	
Obszar (ulica, dzielnica, osiedle)	Ilość wskazań
Os. Chemików	47
Zalew Łysina i tereny wokół niego	29
ul. Warszawska i tereny do niej przyległe	28
Os. Homera	21
Grobla (tereny Grobli)	17
Lasy	17
Tereny Kopalni Piast i Szyb	14
Rzeka Mleczna	11
Chelmeczki	8
Wałek (wał na rzece Mleczna)	8
Skrzyżowanie ulic Warszawskiej z Wawelską	7
Osiedle przy ul. Granitowej	6
Paciorkowce	6
Potok Stawowy	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Najwięcej wskazań w kategorii obszaru zanieczyszczonego miało osiedle Chemików (47), Zalew Łysina i tereny wokół niego (29) oraz ulica Warszawska i tereny do niej przyległe (28).

Obiekty problemowe

Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie na terenie Bierunia obszaru/obszarów, w którym znajdują się zaniebane/niewykorzystane/zdewastowane obiekty lub budynki lub przestrzenie, których odbudowa, odnowa, naprawa byłaby celowa dla poprawy wizerunku i jakości życia w Bieruniu. Podczas analizy zliczono wszystkie odpowiedzi i posegregowano według najczęściej udzielanych odpowiedzi. Suma odpowiedzi mogła być większa niż ilość ankiet z udzielonymi odpowiedziami na pytanie, ponieważ respondenci udzielali także odpowiedzi wielocłonowych, wskazując kilka lokalizacji.

Tabela 26 Najczęściej wskazywane obiekty problemowe wymagające interwencji.

Wskazany obiekt/budynek/przestrzeń	Ilość odpowiedzi
Dworzec PKP w Nowym Bieruniu	36
Budynek po sklepie Lewiatan (były Społem) na Chemików	31
Stary Młyn na ul. Warszawskiej (Zabrzeg)	28
Dom Kultury Gama – ul. Chemików	26
„Okraglak”	11
Budynek po dyrekcji FIATa (os. Homera)	8
Dawne Ogrodnictwo PKP – ogródki działkowe	6
Dawny Hotel „Hostel” na ul. Chemików	6
Bijasowice – zabudowania dworskie, folwarczne	5
Budynek sali gimnastycznej na os. Homera	5
Skrzyżowanie ulicy Warszawskiej z Wawelską	4
Wieża wodna	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Największą ilość wskazań, jeżeli chodzi o obiekty problemowe, które wymagają natychmiastowego podjęcia działań, uzyskał budynek Dworca PKP w Bieruniu Nowym. Uczestnicy ankiet czy też spotkania fokusowego wielokrotnie zwracali uwagę na ten obiekt, ale także inne tereny należące do PKP jak na przykład były kolejowe ogródki działkowe.

Wizytówka miasta i miejsce z dobrą atmosferą

W części ankiety poświęconej identyfikacji terenów i obszarów problemowych, zapytano także badanych o miejsca, z których są dumni, lubią w nich przebywać, spędzać czas. Mogli je wpisywać według podanych kategorii – *Wizytówka miasta* oraz *Miejsce z pozytywną atmosferą*.

Pośród respondentów wypełniających ankietę, kategorię *Wizytówka Miasta* uzupełniło 80,5% procent z nich, natomiast swoim zdaniem na temat *Miejsca z pozytywną atmosferą* podzieliło się 57,5% badanych.

Podczas analizy wszystkie odpowiedzi, dla każdej z kategorii, odpowiednio zestandaryzowano oraz zliczono. Poniżej zostały przedstawione odpowiedzi wedle najczęściej udzielanych dla danej kategorii. Suma odpowiedzi mogła być większa niż ilość ankiet z udzielonymi odpowiedziami na pytanie, ponieważ respondenci udzielali także odpowiedzi wielocłonowych, wskazując kilka lokalizacji.

Tabela 27 Najczęstsze wskazania miejsc/terenów uznanych za wizytówkę miasta

Obszar/miejsce	Ilość wskazań
Rynek	207
Kościół pw. św. Walentego (Sanktuarium św. Walentego)	53
Obiekty sportowe na terenie miasta	21
Zalew Łysina i tereny wokół niego	13
Szyb i tereny kopalni Piast	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Przeważającą ilość wskazań ankietowanych, jako Wizytówki miasta, otrzymał Rynek w Bieruniu Starym. Kolejną najczęstszą odpowiedzią badanych był Kościół pw. św. Walentego. Oznacza to, że działania podjęte w ramach rewitalizacji Rynku, przyniosły zamierzony efekt i miejsce to stało się ważnym elementem identyfikacji. Szczególnie, że potwierdza to także wskazanie na obszarze miasta miejsca z pozytywną atmosferą.

Tabela 28 Najczęstsze wskazania dla miejsca z pozytywną atmosferą

Obszar/miejsce	Ilość wskazań
Rynek	67
Zalew Łysina i tereny wokół niego	37
Obiekty sportowe na terenie miasta	21
Skate Park	14
Bijasowice	7
Plac Zabaw	7

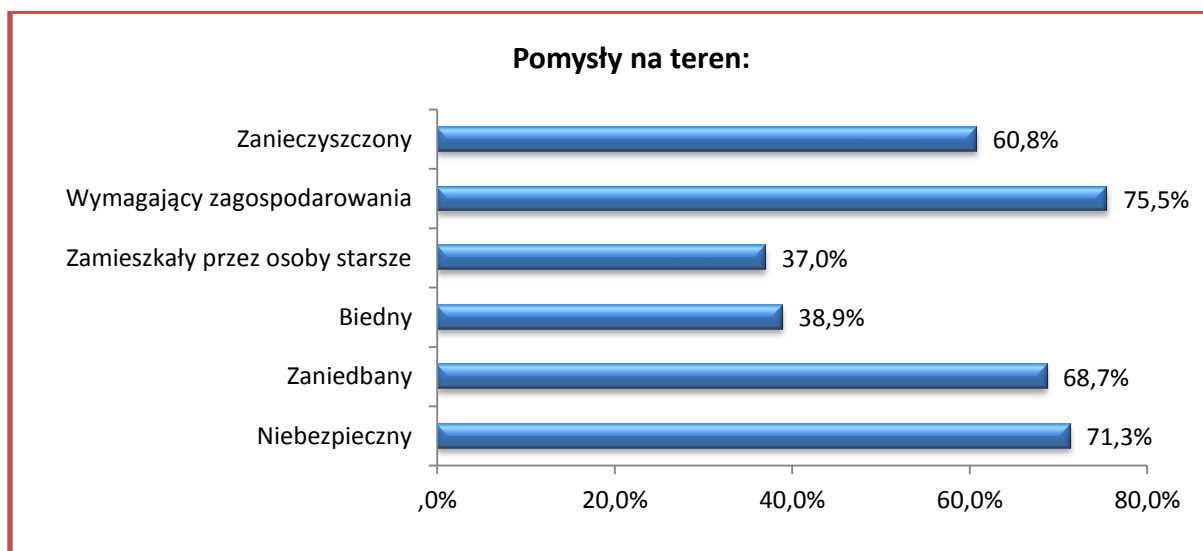
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Również w kategorii na Miejsce z pozytywną atmosferą najwięcej głosów otrzymał Bieruński Rynek. Drugim, co do liczby wskazań, był Zalew Łysina i tereny wokół niego.

Identyfikacja pomysłów i potrzeb inwestycyjnych

W kolejnym pytaniu o charakterze otwartym, badani zostali poproszeni o wskazanie dla kolejnych kategorii obszarów problemowych – pomysłów i inwestycji, które powinny zostać podjęte, aby zmienić niekorzystny stan rzeczy. Uzyskane odpowiedzi respondentów, w trakcie analizy zostały odpowiednio zestandaryzowane, dzięki czemu utworzono odpowiednie kategorie. Na wykresach znajdujących się poniżej przedstawiono dla każdej z cech obszaru najpopularniejsze wskazania.

W tej części ankiety swoje zdanie wyraziło 68,7% wszystkich respondentów biorących udział w badaniu. Spośród tych badanych najczęściej udzielanie odpowiedzi (w zależności od kategorii) znajdują się na poniższym wykresie.

Wykres 26 Ilość udzielonych odpowiedzi w zależności od kategorii obszaru - pomysły, inwestycje w danym terenie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Badani najczęściej dzielili się swoją opinią dotyczącą pomysłów, inwestycji w kategoriach: *Wymagający zagospodarowania*, *Niebezpieczny* oraz *Zaniedbany*. Najmniej odpowiedzi zanotowano dla kategorii: *Zamieszkałe przez osoby starsze* i *Biedny*.

Dla kategorii obszaru „Niebezpieczny” badani najczęściej wskazywali osiedle Homera. Jako pomysł dla tego obszaru, najczęściej wskazywane były: poprawa poczucia bezpieczeństwa, poprzez zwiększoną ilość patroli służb mundurowych oraz monitoring.

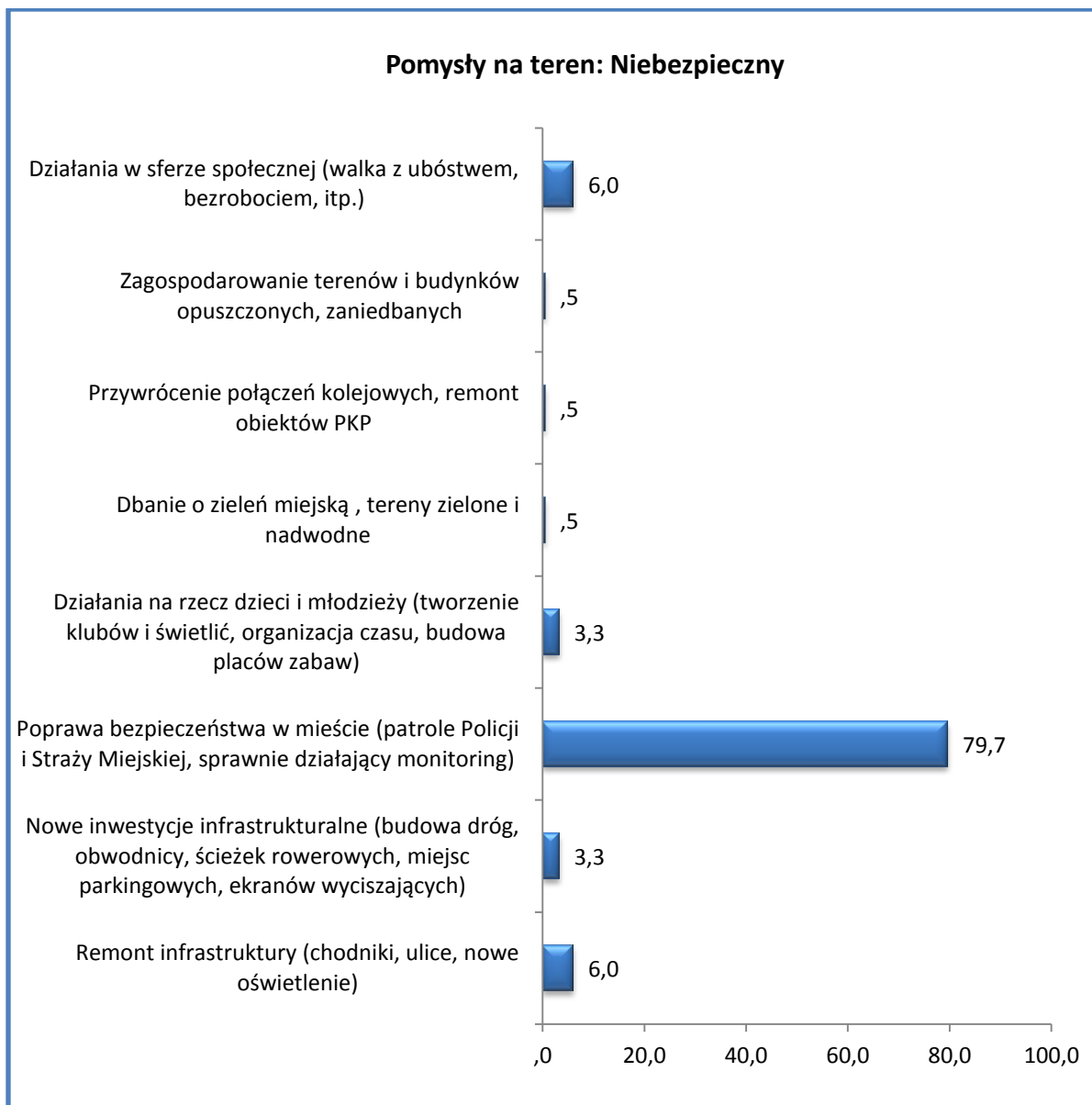
Badani dla cechy obszaru Zaniedbany, w części ankiety dotyczącej miejsca, najczęściej jako teren zaniedbany wskazywali osiedle Homera. Poprawy stanu rzeczy na tym terenie najczęściej upatrują w remoncie infrastruktury takiej jak chodniki, ulice, modernizacji oświetlenia, w przywiązywaniu większej dbałości o czystość miasta. Respondenci oczekują też nowych inwestycji dotyczących budowy dróg, obwodnicy, miejsc parkingowych czy ekranów akustycznych.

W części ankiety dotyczącej miejsca, najczęściej jako teren biedny wskazywano również na osiedle Homera. Zdecydowana większość ankietowanych uważa, że poprawa sytuacji może zostać osiągnięta przede wszystkim poprzez prowadzone działania w sferze społecznej takie jak walka z ubóstwem czy bezrobociem.

Jako teren zamieszkały przez osoby starsze najczęściej wskazywano osiedle Chemików. Badani wyrażali konieczność wzmożenia prowadzonych działań na rzecz seniorów, poprzez utworzenie infrastruktury dla nich przeznaczonej, takiej jak dom spokojnej starości, dom dziennego pobytu.

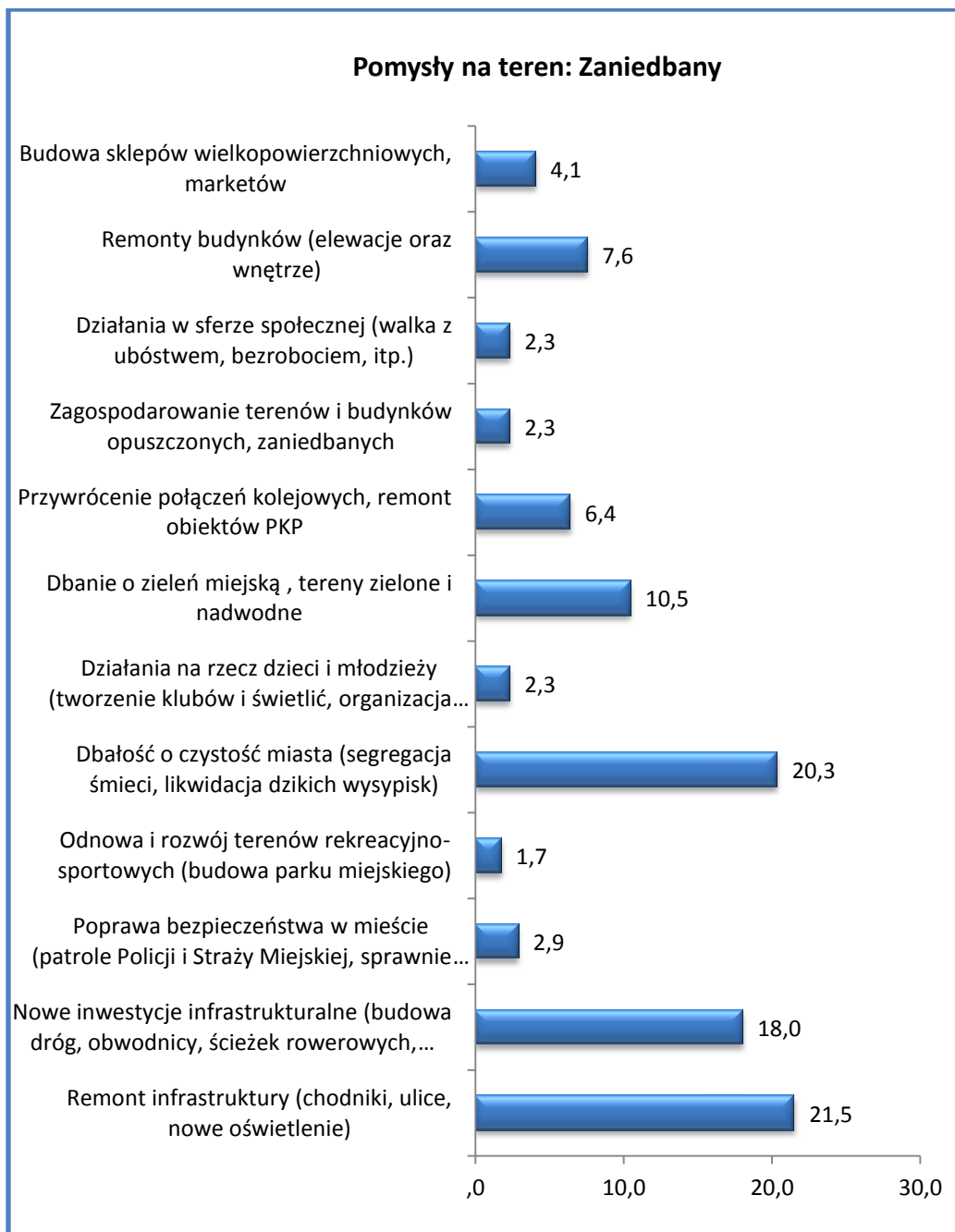
Najczęściej jako teren wymagający zagospodarowania wskazywano osiedle Chemików. Ankietowani uważają, że zagospodarowanie tego terenu powinno się odbywać poprzez budowę sklepów wielko powierzchniowych, marketów oraz poprzez inwestycje infrastrukturalne takie jak m.in. budowa dróg, ścieżek rowerowych czy miejsc parkingowych. Należy także większą uwagę poświęcić na organizację działań na rzecz dzieci i młodzieży, na przykład tworząc miejsca, gdzie mogłyby spędzać wolny czas.

Respondenci jako teren zanieczyszczony wskazywali najczęściej osiedle Chemików. W odniesieniu do terenów zanieczyszczonych proponowali działania mające na celu dbałość o czystość miasta, nowe inwestycje infrastrukturalne, poprawę bezpieczeństwa oraz dbałość o zielen miejską, tereny zielone i nadwodne.

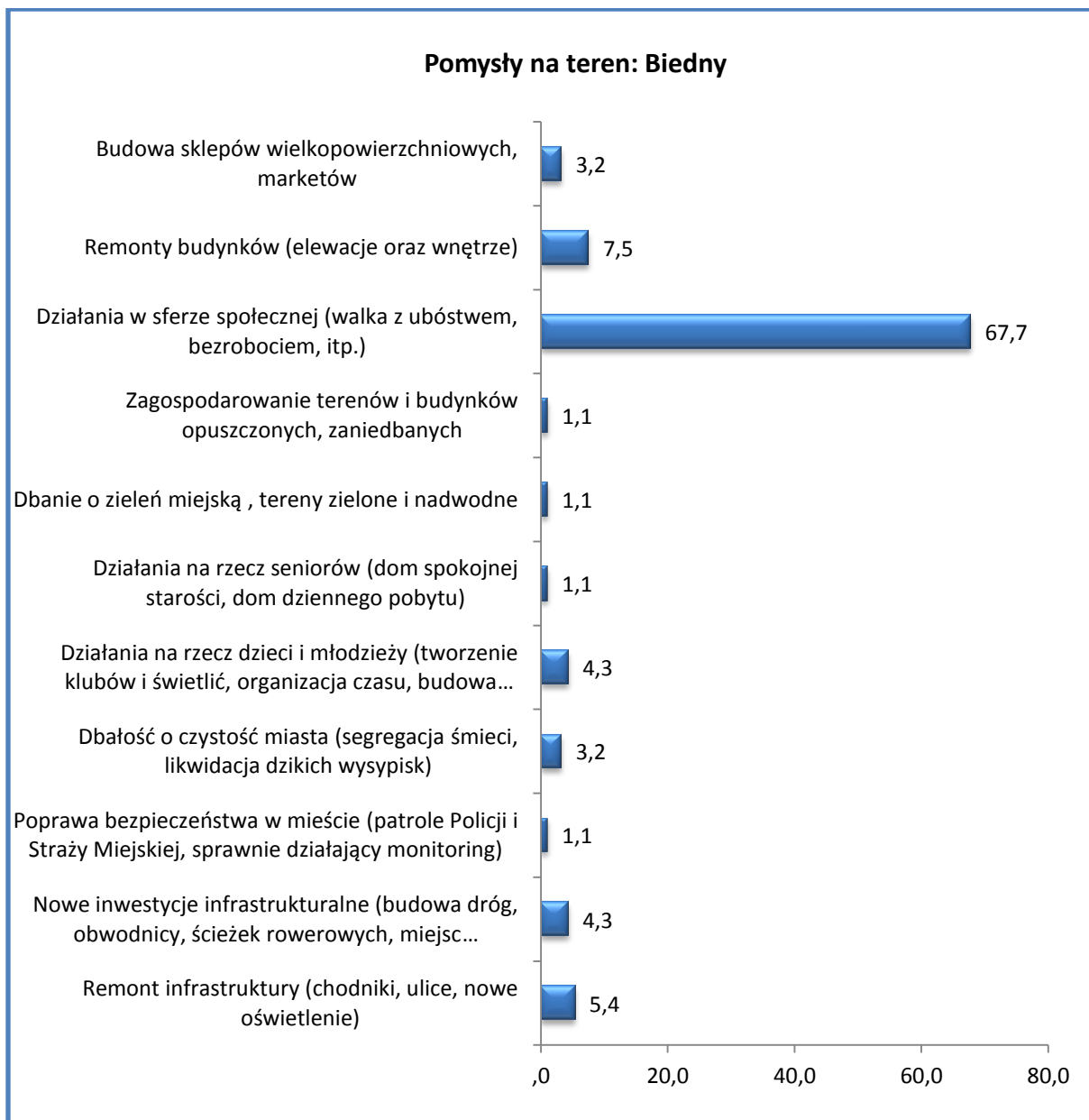
Wykres 27 Pomysły na działania w obszarze: Niebezpieczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

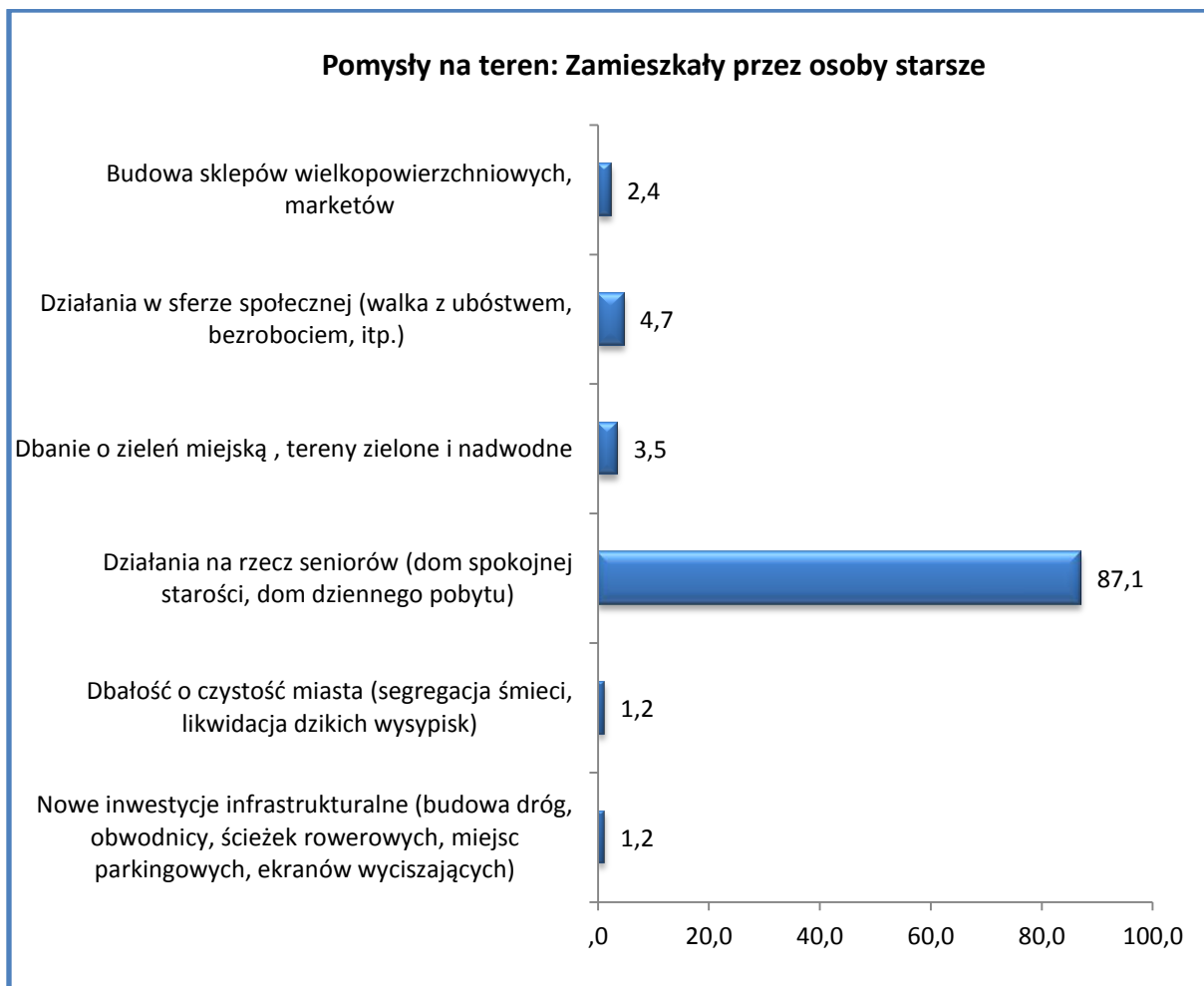

Wykres 28 Pomysły na działania w obszarze: **Zaniedbany**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

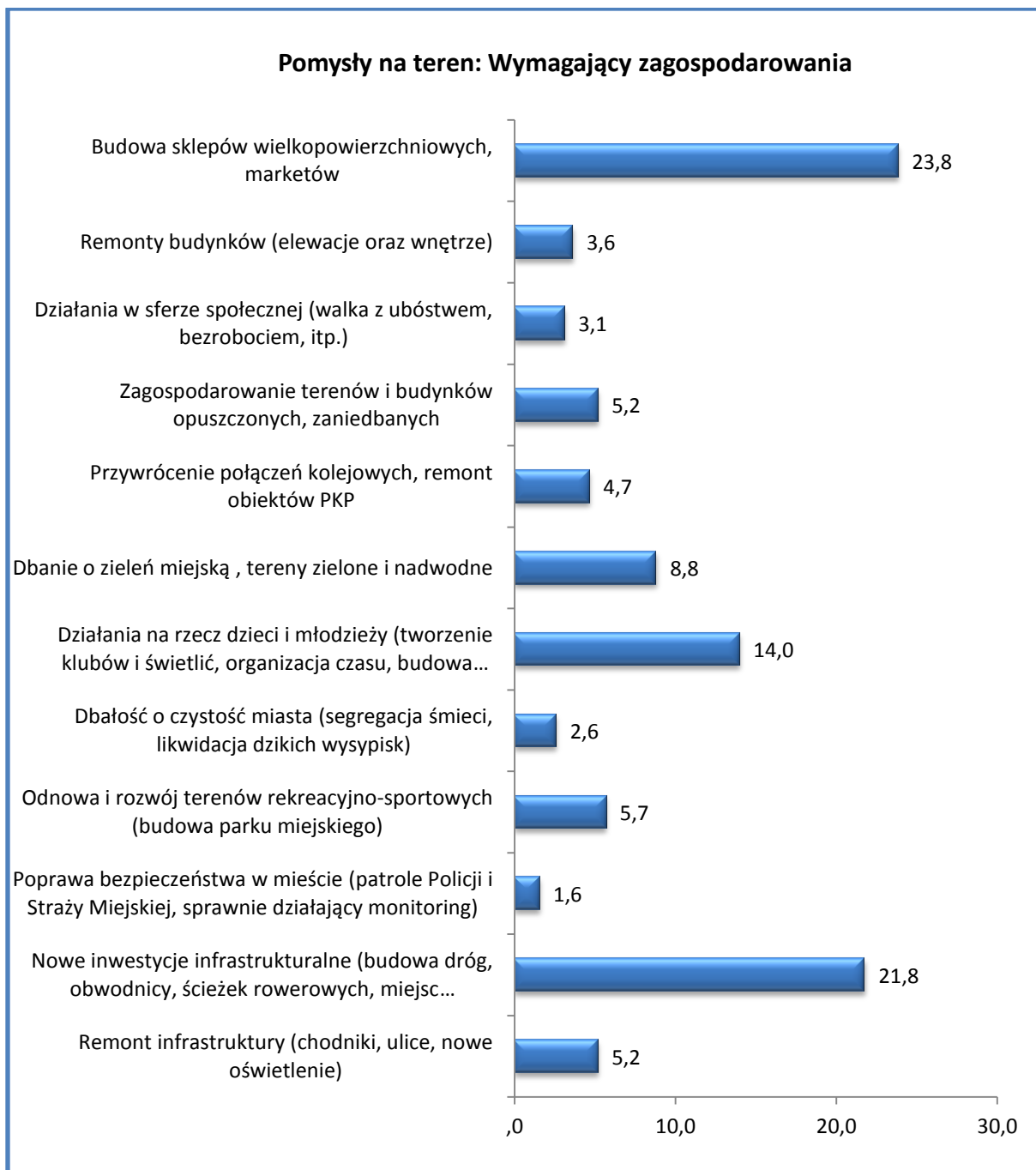

Wykres 29 Pomysły na działania w obszarze: Biedny
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

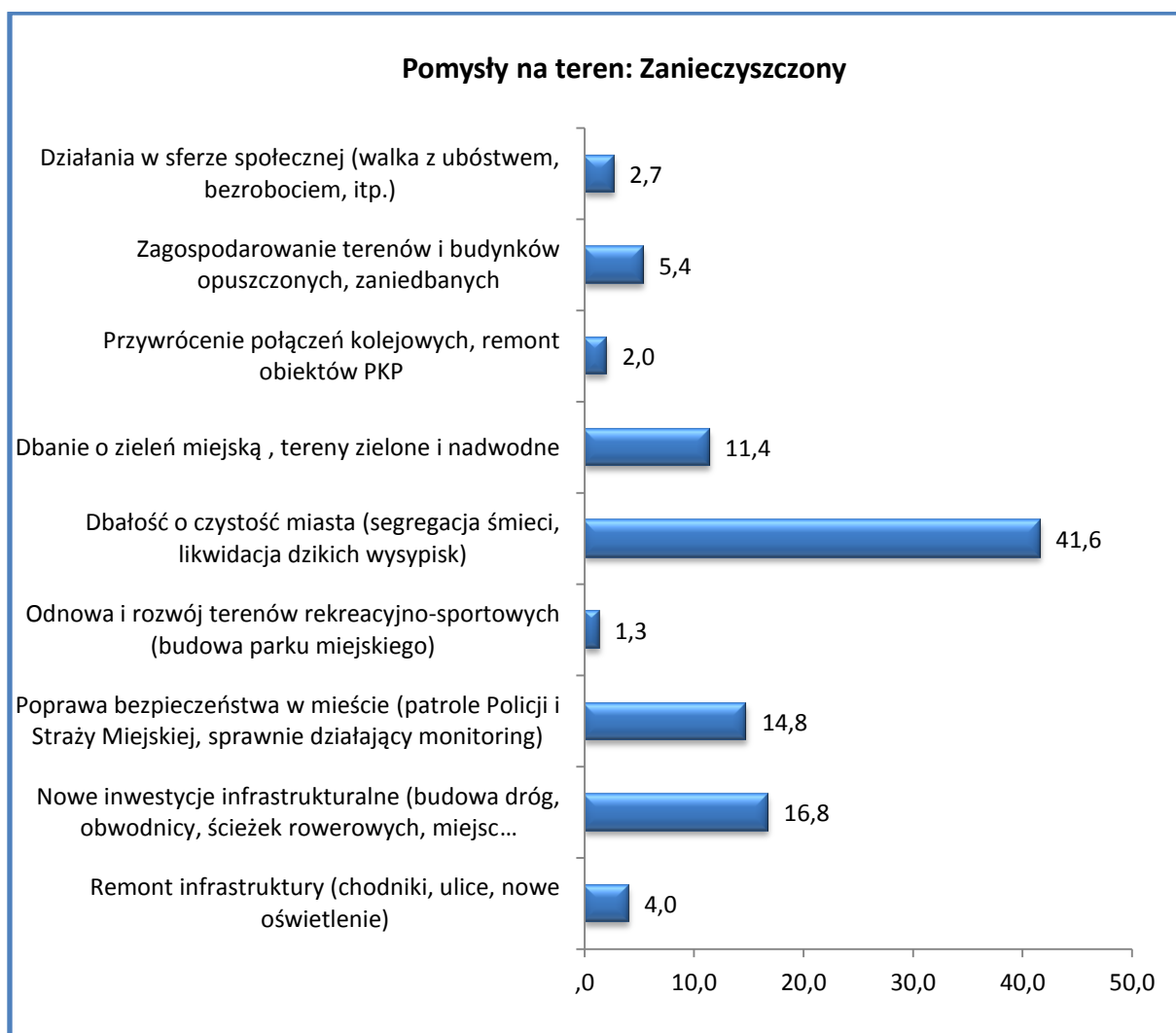
Wykres 30 Pomysły na działania w obszarze: Zamieszkały przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 31 Pomysły na działania w obszarze: Wymagający zagospodarowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 32 Pomysły na działania w obszarze: Zanieczyszczony

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Badania – wnioski

Przeprowadzony pogłębiony wywiad grupowy z działaczami społecznymi i przedstawicielami instytucji publicznych oraz ankieta skierowana do mieszkańców pozwoliły na pogłębienie posiadanej wiedzy o Mieście. Generalnie, Bieruń jako ośrodek miejski rozwija się i jest dobrym miejscem do życia. Bierunianie dobrze oceniają dostępność większości usług publicznych, wydają się, że lubią swoje Miasto.

Problemy nurtujące mieszkańców są dość charakterystyczne dla Śląska – uzależnienie gospodarki od przemysłu/ monokultura gospodarki, degradacja terenów w wyniku działalności wydobywczej i przemysłowej, zanieczyszczenie powietrza, problemy komunikacyjne (korki, brak sprawnej komunikacji kolejowej, brak obwodnicy).

Badani zauważają także załączki problemów: starzenie się społeczeństwa i potrzebę pojawienia się nowych rodzajów usług publicznych; zagrożenia dla lokalnej gospodarki i potrzebę poszukiwania nowych potencjałów rozwoju dla Bierunia (rekreacja, turystyka, funkcje rezydencjalne). Zauważają także istniejący potencjał kulturowy i przestrzenny Miasta, w tym niezagospodarowane, atrakcyjne pod wieloma względami tereny.

Wyraźnie pojawia się problem osiedla Homera – części miasta niejako izolowanej, z ciężącym odium miejsca niebezpiecznego, czy patologicznego w skali Bierunia. To także obszar posiadający potencjał: aktywność społeczną lokalnych działaczy, możliwe do zagospodarowania tereny i obiekty. Kolejny obszar problemowy to osiedle Chemików – tu wskazywane jako zaniedbane, zamieszkałe przez osoby starsze, wymagające podjęcia zintensyfikowanych działań, także z dużym potencjałem do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Główną rekomendacją formalną dla dalszych działań konsultacyjnych i badawczych jest skupienie wysiłków wszystkich partnerów rewitalizacji na pogłębionej identyfikacji zjawisk obszarów problemowych, na zaktywizowanie tej części lokalnej społeczności, która nie była dostatecznie reprezentowana w badaniu ankietowym: ludzie starsi, słabo wykształceni, dzieci i młodzież, przedsiębiorcy. Należy zachęcić ich do włączenia się w ocenę oraz kreowanie pomysłów, stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane problemy.

Sprawozdanie ze spotkania warsztatowego dla beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców LPR

W dniu 30 października 2015 roku w Urzędzie Miejskim w Bieruniu, odbyło się spotkanie w formie warsztatów, dla wszystkich osób zainteresowanych złożeniem propozycji projektu do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Spotkanie było przeprowadzone przez przedstawicieli firmy Aleksander Noworól Konsulting oraz pracowników Biura Funduszy Zewnętrznych. Konsultacje dla potencjalnych beneficjentów i wnioskodawców zorganizowano w związku z rozpoczętym w dniu 28 października 2015 roku, procesem naboru projektów. Nabór planowano zakończyć 11 listopada 2015 roku.

Wśród osób uczestniczących w spotkaniu znaleźli się: radni reprezentujący obszary wyznaczone do rewitalizacji, przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zarządcy nieruchomości i przedstawiciele Wspólnot Mieszkaniowych oraz niesformalizowane grupy mieszkańców.

W ramach spotkania konsultacyjnego przedstawiono Kartę Projektu, a także Instrukcję dla Wnioskodawców. Przedstawiciele Urzędu przygotowali odpowiednią ilość materiałów informacyjnych w tym mapy granic obszarów wyznaczonych do rewitalizacji.

Kwestie poruszane podczas konsultacji dotyczyły przede wszystkim oceny pomysłów na potencjalny projekt, które prezentowali potencjalni wnioskodawcy. Rozważano wspólnie, czy dany projekt realizuje cele LPR oraz jakim odpowiada działaniom i poddziałaniom, pod kątem możliwości uzyskania wsparcia finansowego.

Dla przedstawicieli mieszkańców zasadniczą kwestią było pytanie dotyczące tego, kto może być beneficjentem – wnioskodawcą. Uczestnicy wspólnie zastanawiali się także nad tym, w jaki sposób oraz jakie projekty dobrać tak, aby zachowana była między nimi komplementarność. Przedstawiciele firmy Aleksander Noworól Konsulting zaznaczyli, że projekty muszą zakładać ukierunkowanie na problemy społeczne oraz powinny być jak w największym stopniu zintegrowane oraz zogniskowane na miejscach kryzysowych.

Zainteresowanych poinformowano także, że Lokalny Program Rewitalizacji oprócz głównych projektów przeznaczonych do dofinansowania, składać się będzie także z projektów uzupełniających.

Sprawozdanie z debaty publicznej

W poniedziałek, 30 listopada 2015 r. odbyła się w Urzędzie Miejskim w Bieruniu debata publiczna, której celem była prezentacja i konsultacje projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2015-2020. Spotkanie miało charakter otwarty i dyskusyjny, zaproszeni zostali mieszkańcy, przedstawiciele samorządu lokalnego i sektora gospodarczego, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy nieruchomości – zainteresowani tematem rewitalizacji w mieście. Debata została przeprowadzona przez ekspertów z firmy Aleksander Noworól Consulting przy wsparciu Zastępcy Burmistrza Miasta Pana Sebastiana Macioła.

Obecni na spotkaniu byli przedstawiciele organizacji społecznych, zarządców nieruchomości, Wspólnot Mieszkaniowych, instytucji miejskich oraz samego Urzędu Miejskiego. (lista uczestników na końcu niniejszego Raportu).

Debatę zainaugurował Zastępca Burmistrza Miasta Bierunia Pan Sebastian Macioł, który powitał wszystkich zgromadzonych. W swoim wystąpieniu odniósł się do szansy uzyskania dofinansowania ze środków unijnych na projekty rewitalizacyjne. Następnie dr hab. inż. arch. Aleksander Noworól, prof. UJ, dokonał prezentacji projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2015-2020, a także objaśnił zgromadzonym aktualny stan prawny dotyczący przeprowadzania procesu rewitalizacji w Polsce.

Po prezentacji odbyła się część dyskusyjna debaty, którą przeprowadziła dr Kamila Noworól – kierownik tematu. Dr Noworól otwierając dyskusję, mówiła o otwartości i chęci do dialogu, którą wykonawcy projektu LPR obserwują w Bieruniu, zarówno jeżeli chodzi o przedstawicieli władz samorządowych, Urzędu Miejskiego, jak i o mieszkańców i innych interesariuszy. Świadczą o tym organizowane spotkania, debaty oraz wyniki konsultacji społecznych w formie ankiet. Ten „dialogowy charakter współpracy” pomiędzy Urzędem a mieszkańcami i wszystkimi zainteresowanymi, stanowi szansę na wygenerowanie kolejnych pomysłów, które jeszcze bardziej odpowiadałyby na potrzeby i specyfikę poszczególnych obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Przy czym warto skupić się także na identyfikacji pomysłów dotyczących terenów wspierających, które wspomagają zasadnicze obszary rewitalizacji i są obszarami o dużym potencjale. Dr Kamila Noworól mówiła także o projektach, które mimo że nie są ścisłymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi w rozumieniu wytycznych, to jednak uzupełniają inne zazwyczaj o większej skali przedsięwzięcia. Pod koniec swojej wstępnej wypowiedzi zachęciła wszystkich zebranych do dyskusji, zadawania pytań, ale także przedstawiania krytycznych opinii.

W ramach dyskusji pierwsze pytanie dotyczyło obaw o dalsze działania związane ze złożonymi we wstępnym naborze projektami.

Osoba 1: *„Ja reprezentuję wspólnotę mieszkaniową, właśnie na tym obszarze rewitalizowanym, na osiedlu Homera. Ja nie mieszkam w Bieruniu, ale związałam się z Bieruniem przez to, że jestem zarządcą jednej ze wspólnot. Mam takie pytanie i myślę, że przedstawiciele wspólnoty to potwierdzą: co dalej z tymi projektami, które my złożyliśmy? Co się dalej z nimi będzie, jakie one w ogóle mają szanse powodzenia? Tak jak Państwo powiedzieliście, w Bieruniu wcale nie jest tak źle, jeżeli po prostu weźmiemy i zestawimy to z innymi regionami. Ja się nawet z tym zgadzam, dlatego, że mieszkam niedaleko Lipin sławetnych, nie mieszkam w samych Lipinach i widzę jak tam to wygląda, ta dzielnica. Także w porównaniu tutaj nawet osiedle Homera, no to naprawdę nie można tego nawet porównywać, w żadnej skali porównawczej. W związku z tym, jakie są dalekie szanse*

powodzenia tych projektów, które no przynajmniej moja wspólnota, jeden taki projekt złożyła. Jak to będzie się dalej toczyć ta sprawa?”

W odpowiedzi poinformowano, że wszystkie złożone projekty, zostały przeanalizowane przez specjalnie powołaną przez Burmistrza Komisję, złożoną m.in. przedstawicieli Urzędu zajmujących się na co dzień pozyskiwaniem funduszy pomocowych dla gminy. Według opinii urzędników, wszystkie projekty kwalifikują się do wpisania do LPR MB. Jednakże podkreślono, że wpisanie projektu czy pomysłu do LPR MB, nie gwarantuje otrzymania środków na realizację tego zadania ze środków zewnętrznych. Dokument LPR musi zostać także zaakceptowany przez Urząd Marszałkowski. Jeżeli dokument (z wpisanymi projektami) zostanie przez samorząd województwa śląskiego zaakceptowany, to da to beneficjentom/wnioskodawcom projektów możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne, udziału w konkursach dedykowanych przedsięwzięciom rewitalizacyjnym.

Kolejne pytanie dotyczyło Komitetu Rewitalizacji.

Osoba 2: „Ja mam pytanie dotyczące Państwa doświadczeń z aktywnością organizacji pozarządowych wchodzących w skład Komitetu Rewitalizacji. Jak to wygląda? (...) w Bieruniu nie jest najlepiej z tą aktywnością, nie jest źle, ale mogłoby być zdecydowanie lepiej. Tych organizacji troszkę jest, ale z tą ich działalnością na różnych polach jest różnie.”

Pomimo faktycznej niewystarczającej działalności organizacji pozarządowych, profesor Noworól podzielił się z zebranymi opinią, że Komitet Rewitalizacji stwarza bardzo dobrą okazję do pobudzenia tej aktywności społecznej. Zauważył także, że najbardziej udana rewitalizacja w strefach wykluczenia społecznego, ma miejsce wtedy, kiedy udaje się zmobilizować do działania tzw. lokalnych liderów. Oznacza to, że należy odnaleźć wśród ludzi, którzy mieszkają na terenach kryzysowych, kogoś, kto będzie się potrafił porozumieć z lokalną społecznością, ale także z władzami, urzędnikami i stworzy pomost między tymi grupami. W celu zaktywizowania mieszkańców zaproponowano z jednej strony spotkania z osobami, które mogą wpływać na zmiany, a z drugiej otwarte spotkania z mieszkańcami.

Podczas dyskusji na temat Komitetu, padł na sali głos, że „ludzie [mieszkańcy] powinni być poważnie traktowani”. Aleksander Noworól potwierdził, że jest to podstawa. Kontynuując, że Komitet jest powoływany przez Radę [Miejską], zaakcentował, że konieczne jest zidentyfikowanie osób, które mogłyby być członkami tego Komitetu i konstruktywnie współpracować. I to stanowi wyzwanie. Podkreślił także, że uczestnictwo w pracach Komitetu, jest zadaniem dla takich osób, które rozumieją procesy, jak np. radny z danego terenu, osoby, które znają społeczność lokalną.

Kolejne pytanie od zgromadzonych, również dotyczyło Komitetu Rewitalizacji.

Osoba 3: „Jeżeli Pan pozwoli, panie profesorze, a propos tego Komitetu, według mnie bardzo istotna sprawa, powołanie Komitetu to jest jedna rzecz. Bardzo istotne jest wyraźne określenie i nadanie temu Komitetowi kompetencji, żeby się nie okazało na przykład... to powinno być równoległe zrobione, czyli jednocześnie stworzenie kompetencji i powołanie. A żeby ludzie nie uważali, że po prostu staną się jakąś fasadą, przykrywką, że będziemy tylko po to, żeby się tam zebrać i firmować jakieś decyzje, tak jak pan profesor powiedział, które oni tam podjęli, gdzieś na górze. Czy są jakieś wzorce, czy Państwo moglibyście tu nam w tym temacie pomóc, bo jak zrozumiałem Pana prezentację, to nie jest jakoś uwarunkowane ustawowo? To Państwo proponujecie nam rozwiązanie...”

Wyjaśniono, że Komitet Rewitalizacji ma umocowanie w ustawie, składa się na nie zespół kilku artykułów. Kamila Noworól wyjaśniła, że Komitet ma być ciałem opiniodawczo-doradczym Burmistrza. Kształt i zadania Komitetu ma określić uchwała rady gminy, która może być przyjęta w ciągu [do] trzech miesięcy od przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet ma mieć charakter partnerski, zakłada się udział mieszkańców i przedstawicieli różnych sektorów. Parytet oraz ilość członków uchwała Rada, dlatego też jak stwierdziła dr Noworól, te kwestie zostały pozostawione w projekcie LPR do decyzji Burmistrza Miasta Bierunia oraz uchwały Rady Miejskiej. W dokumencie projektu LPR zawarto propozycję, czym Komitet ma się zajmować, m.in. ma mieć wpływ na ocenę projektów.

Pojawiły się także pytania, czy każdy z tych obszarów wyznaczonych do rewitalizacji będzie miał swój Komitet. Zaproponowano uczestnikom powołanie jednego Komitetu. W związku z tym, pojawiły się głosy, że lepiej by było, gdyby dla każdego obszaru powołać osobny Komitet. Poinformowano zgromadzonych, że jest taka możliwość, nie zostało to ostatecznie zdecydowane w projekcie LPR, ponieważ pozostawiono Radzie Miejskiej te kwestie do oceny i podjęcia decyzji. Zaapelowano także o rozważne podjęcie decyzji, ponieważ np. obszar DK „Jutrzenka” jest mały i ma niewielu mieszkańców.

Przedstawicielka Urzędu Miasta, zapewniała, że wszystkie kwestie dotyczące Komitetu i innych kwestii związanych z rewitalizacją będą konsultowane ze społecznością, aby wypracowywać wspólne rozwiązania.

Aleksander Noworól, jeszcze raz podkreślił potencjał Komitetu Rewitalizacji i zaapelował, aby wykorzystać jego istnienie i kompetencje do pobudzenia aktywności społecznej. Zaproponowano też, aby w obliczu uznania procesu rewitalizacji za zadanie własne gminy i osadzenia zarządcy w strukturach publicznych, parytet w Komitecie Rewitalizacji był oparty na przewadze lub posiadał 50% głosów sektorów: trzeciego (NGO) i gospodarczego, wobec przedstawicieli sektora publicznego.

W trakcie dyskusji na temat Komitetu, jeden z uczestników poprosił prowadzących spotkanie, o ukazanie przykładów jak w innych miejscach funkcjonuje jednostka na kształt Komitetu: *„Ja rozumiem, że Komitety Rewitalizacji to jest coś nowego, coś takiego co dopiero zafunkcjonuje, będzie funkcjonować w Polsce w przyszłości. Czy Państwo są w stanie nam pokazać takie przykłady modelowe jak to funkcjonuje gdzieś indziej, za granicą? Ale w podobnym kształcie jak to u nas miało funkcjonować, żeby korzystać z doświadczeń innych.”*

Aleksander Noworól przedstawił wybrane przykłady systemów zarządzania rewitalizacją w trzech reprezentatywnych dla tego procesu krajach, tj. we Francji, Wielkiej Brytanii i w Niemczech. Kamila Noworól wskazała różne możliwe działania aktywizujące lokalną społeczność, w tym rekomendowała organizację spacerów studyjnych, które odbywałyby się z udziałem (przedstawiciela) Burmistrza, osób reprezentujących Urząd oraz innych osób, które będą zainteresowane tematem. Te spacerowałyby powalać na bezpośrednie wypowiedzenie się uczestników, dokonanie „wizji lokalnej”, lepsze poznanie miasta i siebie wzajemnie.

Aleksander Noworól mówił także o potrzebie zaangażowania jednostek edukacyjnych – szkół, do procesu rewitalizacji, ponieważ istotne jest środowiskowe działanie szkoły. Rewitalizacja jest znakomitą płaszczyzną do działania i to właśnie w najbliższym otoczeniu.

Jedna z uczestniczek mówiła o działalności na osiedlu Homera świetlicy, że dzieci uczęszczające do niej są chętne do podejmowania i uczestniczenia w różnych akcjach. Debatujący potwierdzali dobre działanie świetlicy i zaangażowanie pracowników. Kamila Noworól zaproponowała zgromadzonemu, aby postarać się włączyć do działań rewitalizacyjnych właśnie tę młodzież i dzieci, np. do działań na rzecz upiększania okolicy (zakładanie kwietników, zieleńców itp.).

Uczestników interesowała także dalsza droga prawna projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji, to jak on będzie realizowany. Zapytania dotyczyły także horyzontu czasowego, w jakim LPR będzie obowiązywał.

Ze strony przedstawicielki Urzędu Miejskiego padły znaczące słowa: *„Chciałam jeszcze zwrócić uwagę na to, że chcieliśmy, żeby ten dokument też był „żywy”, bo prawda jest taka, że jeżeli my powołamy Komitet Rewitalizacyjny, to może się okazać, że ludzie, którzy będą działać w tym Komitecie, będą mieli inne pojęcie i będą też mieli propozycję innych projektów. Więc my nie chcemy zamykać sobie drogi, nie chcemy robić dokumentu dla dokumentu – ale chcemy, żeby ten dokument żył. Prawda jest taka, że nabory w razie potrzeby będą kontynuowane,, chcemy uzupełniać ten dokument o dodatkowe projekty. Szczególnie te społeczne.”*

Dalsza dyskusja dotyczyła kwestii zarządzania rewitalizacją, propozycji powołania Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, propozycji komórki odpowiedzialnej za rewitalizację. Zwracano także uwagę, na wpływ czynników zewnętrznych na proces rewitalizacji. Dyskusja dotyczyła także ustawy o rewitalizacji, nowych instrumentów w niej proponowanych. Wyjaśniono, że w chwili obecnej nie ma obowiązku zastosowania wszystkich instrumentów zawartych w tej ustawie. Ustawa daje za to możliwość wprowadzenia pewnych nowych instrumentów, np. w dziedzinie planowania przestrzennego – miejscowego planu rewitalizacji. Aleksander Noworól wskazywał, że po analizie wszystkich planów miejscowych Bierunia, doszedł do wniosku, że do tej pory przyjęte przez Gminę plany miejscowe są bardzo dobre i umożliwią skuteczną realizację działań rewitalizacyjnych. Dlatego też, jeżeli chodzi o obszary wyznaczone do rewitalizacji, nie ma potrzeby wprowadzania miejskiego planu rewitalizacji.

Przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz eksperci z firmy Aleksander Noworól Konsulting zaprosili wszystkich uczestników do udziału w dalszych pracach, przekazywania (po zapoznaniu się z projektem dokumentu) opinii, uwagi i pomysłów na temat projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia.